

Aiheenmukainen tutkimusmuistio

Yhteisömallit

Malli on tuotteen ulkomuotoa suojaava immateriaalioikeus. Asetuksella N:o 6/2002¹ otettiin käyttöön Euroopan unionin oma suojajärjestelmä luomalla yhteisömalli.

Yhteisömalli on luonteeltaan yhtenäinen, ja sen oikeusvaikutukset ovat samanlaiset kaikkialla Euroopan unionissa. Se antaa täten haltijalleen unionin alueella yksinoikeuden käyttää mallia ja kieltää kolmansia osapuolia käyttämästä sitä ilman haltijan lupaa. Suojan voimassaoloaika on viisi vuotta, ja se voidaan uusia enintään 25 vuodeksi.

Yhteisömallien rekisteröinnistä vastaa Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO), jolla on myös toimivalta käsitellä rekisteröityjen yhteisömallien mitättömäksi julistamista koskevia hakemuksia. EUIPO:n päätöksiin voidaan hakea muutosta sen valituslautakunnilta. Unionin yleinen tuomioistuin käsittelee kanteet, joissa vaaditaan mainittujen valituslautakuntien tekemien päätösten kumoamista. Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan tehdä unionin tuomioistuimeen valitus, jonka käsittelyyn sovelletaan valituslupamenettelyä. Lisäksi rekisteröidyn yhteisömallin mitättömäksi julistamista voidaan vaatia kansallisella tasolla vastakanteella yhteisömalleja käsittelevässä tuomioistuimessa loukkauskanteen yhteydessä.

Lisäksi asetuksessa N:o 6/2002 säädetään myös rekisteröimättömien yhteisömallien suojasta. Niitä suojataan kolmen vuoden ajan Euroopan unionissa niiden julkiseksi tulemisesta lukien.

Tässä muistiossa esitetään yhteenveto yhteisömalleja koskevasta oikeuskäytännöstä.

¹ Yhteisömallista 12.12.2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 6/2002 (EYVL 2002, L 3, s. 1).

SISÄLLYS²

I	SUOJAN EDELLYTYKSET JA MITÄTTÖMYYSPERUSTEET	3
1.	Mallin määritelmä.....	3
a)	Edellytys mallia esittävästä kuvasta.....	3
b)	Näkyvyyden edellytys.....	4
c)	Tuotteen käsite ja kirjallisen selityksen ulottuvuus.....	5
2.	Uutuus.....	6
3.	Yksilöllinen luonne.....	7
a)	Arviointiperusteet	7
b)	Tarkasteltavana olevan tuotteen teollisuudenala	9
c)	Asiantunteva käyttäjä.....	11
d)	Mallin luoja vapaus.....	13
e)	Yleisvaikutelma	15
4.	Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen	17
a)	Arviointiperusteet	17
b)	Julkiseksi tulemista koskeva oletama.....	19
c)	Näyttö julkiseksi tulemisesta.....	20
d)	Armonaika	23
5.	Malli, joka on osa monitahoista tuotetta	23
a)	Suojan edellytykset	23
b)	Moniosaisen tuotteen korjaaminen.....	26
6.	Teknisen käyttötarkoituksen mukaan määräytyvät mallit sekä liitoskohtien mallit	27
7.	Ristiriita aikaisemman mallin kanssa.....	30
8.	Erottavan merkin käyttö myöhemmässä mallissa	32
9.	Tekijänoikeudella suojatun teoksen luvaton käyttö	34
II	MALLIEN ANTAMAT OIKEUDET	36
1.	Mallioikeuden haltijuus	36
2.	Mallioikeuden vaikutukset.....	37
III	MENETTELY JA OIKEUSSUOJA.....	40
1.	Rekisteröintihakemus ja -menettely – Tarkastelun viiteajankohta.....	40
2.	Mitättömyysvaatimus ja -menettely.....	40
a)	Mitättömyysvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen.....	40
b)	Mitättömyysvaatimuksen kohde	41
c)	Mitättömyysvaatimuksen tarkastelun laajuus.....	42
d)	Todisteet, joita ei ole esitetty määräajassa	44
e)	Mallin voimassa pitäminen muutetussa muodossa.....	44
3.	Kanne unionin tuomioistuimissa – Tuomioistuinvalvonnan laajuus.....	46

² Tämä sisällys noudattaa pääosin oikeuskäytännön hakemistossa olevan otsikon ”Yhteisömalli” mukaista rakennetta.

I Suojan edellytykset ja mitättömyysperusteet

1. Mallin määritelmä

a) Edellytys mallia esittävästä kuvasta

- [Tuomio 5.7.2018, Mast-Jägermeister v. EUIPO \(C-217/17 P, EU:C:2018:534\)](#)³

Mast-Jägermeister SE teki kaksi yhteisömallin rekisteröintihakemusta. Suojaa haettiin "pikareita" varten, mutta toimitetuissa kuvissa esitettiin pikari ja pullo.

EUIPO katsoi, ettei näille hakemuksille voitu vahvistaa tekemispäivää, koska näiden mallien kuvien avulla ei voitu määrittellä, haetaanko suojaa pikarille, pullolle vai näiden kahden yhdistelmälle. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tästä päätöksestä nostetun kanteen.

Unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja katsoo, että rekisteröintihakemukseen sisältyvän mallin kuvasta on voitava tunnistaa selvästi kohde, jota varten suojaa haetaan.

Ensinnäkin tämä päätelmä käy ilmi asetuksen N:o 6/2002 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan sanamuodosta, jossa säädetään, että yhteisömallin rekisteröintihakemuksen pitää sisältää "mallia esittävä toisintamiskelpoinen kuva". Kuvan käsite sisältää itsessään ajatuksen siitä, että mallin on oltava selvästi tunnistettavissa. Lisäksi asetuksen N:o 2245/2002 4 artiklan 1 kohdan e alakohdassa – jossa ei lisätä aineellisia vaatimuksia asetuksen N:o 6/2002 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan vaatimukseen – tarkennetaan muun muassa, että kuvan laadun on oltava sellainen, että kaikki yksityiskohdat kohteesta, jolle suojaa haetaan, ovat selvästi erotettavissa.

Seuraavaksi tämä kirjaimellinen tulkinta vahvistetaan asetuksen N:o 6/2002 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan teleologisella tulkinnalla, jonka on edistettävä mallien rekisteröintijärjestelmän moitteetonta toimintaa. Graafisen esityksen vaatimuksen tehtävänä on näin ollen erityisesti määrittää itse malli, jotta voidaan määrittää rekisteröidyn mallin haltijalleen antaman suojan tarkka kohde.

Unionin tuomioistuin toteaa tästä, että mallin rekisteröinnillä julkiseen rekisteriin pyritään tekemään siihen tutustumisen helpoksi toimivaltaisille viranomaisille ja yleisölle, erityisesti talouden toimijoille. Yhtäältä toimivaltaisten viranomaisten on tunnettava riittävän selvästi ja täsmällisesti mallin muodostavat osat, jotta ne voivat täyttää velvollisuutensa, jotka liittyvät rekisteröintihakemusten ennakkotutkintaan sekä tarkoituksenmukaisen ja täsmällisen mallirekisterin julkaisemiseen ja ylläpitoon. Toisaalta talouden toimijoiden on voitava selvästi ja täsmällisesti varmistua suoritetuista rekisteröinneistä tai niiden nykyisten tai mahdollisten kilpailijoiden tekemistä rekisteröintihakemuksista, ja niiden on siten voitava saada kolmansien oikeuksia koskevat merkitykselliset tiedot. Tällaisen vaatimuksen tarkoituksena on oikeusvarmuuden takaaminen kolmansille osapuolille.

³ Ks. myös tuomio 9.2.2017, [Mast-Jägermeister v. EUIPO \(Pikarit\)](#) (T-16/16, EU:T:2017:68).

Lisäksi mahdollisuus saada etuoikeus hakemuksen tekemispäivän perusteella on sellaisenaan peruste vaatimukselle, jonka mukaan mallin, jonka rekisteröintiä haetaan, kuvassa ei saa olla epätarkkuuksia. Epätarkka rekisteröintihakemus aiheuttaa nimittäin vaaran siitä, että malli, jonka suojan kohdetta ei ole selvästi määritetty, saa liiallisen suojan etuoikeuden nojalla.

Lopuksi unionin tuomioistuin huomauttaa asiayhteyden tarkastelusta, että asetuksen N:o 2245/2002 12 artiklan 2 kohdassa säädetään, ettei rekisteröintihakemuksen korjaaminen saa muuttaa kyseistä mallia. Tämä tarkoittaa siis välttämättä, että rekisteröintihakemuksen täytyy, jotta se voi saada tekemispäivän, sisältää sellainen kuva, josta haetun suojan kohde voidaan tunnistaa.

Mallin, jonka rekisteröintiä haetaan, kuvasta on siis voitava selvästi tunnistaa tämä malli. Asetuksen N:o 6/2002 46 artiklan 2 kohdasta johtuu, että hakemusta, jossa on tämän asetuksen 36 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ehtoja koskevia puutteita, joita ei korjata säädetyn ajan kuluessa, ei käsitellä yhteisömallin rekisteröintihakemuksena eikä sille näin ollen vahvisteta hakemuksen tekemispäivää.

b) Näkyvyyden edellytys

- [Tuomio 21.9.2017, Easy Sanitary Solutions ja EUIPO v. Group Nivelles \(C-361/15 P ja C-405/15 P, EU:C:2017:720\)⁴](#)

Easy Sanitary Solutions BV oli suihkun lattiakaivoa esittävän yhteisömallin haltija. I-Drain, jonka seuraaja Group Nivelles NV on, teki EUIPO:lle kyseistä mallia koskevan mitättömyysvaatimuksen muun muassa uutuuden puuttumisen perusteella. EUIPO:n valituslautakunta katsoi, että riidanalainen malli oli uusi. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi tämän päätöksen.

Unionin tuomioistuin hylkää Easy Sanitary Solutionsin ja EUIPO:n tekemät valitukset. Se katsoo, että se seikka, että mallin piirre on näkyvä, on kyseisen suojan keskeinen edellytys.

Unionin tuomioistuin korostaa, että kun mitättömyysvaatimuksen tekijä vetoaa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun mitättömyysperusteeseen, sen on esitettävä näyttö siitä, että riidanalainen malli ei täytä mainitun asetuksen 4–9 artiklassa säädettyjä vaatimuksia.

Lisäksi mallin uutuutta on arvioitava suhteessa sellaiseen yhteen tai useampaan tiettyyn, yksilöityyn ja määrättyyn malliin nähden, joka voidaan tunnistaa kaikkien niiden mallien joukosta, jotka ovat aikaisemmin tulleet julkisiksi.

Tämän osalta on muistettava, että asetuksen N:o 6/2002 3 artiklan a alakohdan mukaan mallilla tarkoitetaan ”tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka johtuu tuotteen ja/tai sen koristelun piirteistä, erityisesti linjoista, ääriviivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta ja/tai materiaalista”. Tästä seuraa, että mainitussa asetuksessa säädettyssä järjestelmässä ulkomuoto on mallin ratkaiseva tekijä.

Se seikka, että mallin piirre on näkyvä, on kyseisen suojan keskeinen edellytys. Niinpä asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 12 perustelukappaleessa todetaan, että mallisuoja ei olisi ulotettava

⁴ Ks. myös otsikot ”1 2. Uutuus” ja ”1 4. a) Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen – Arviointiperusteet” sekä tuomio 13.5.2015, Group Nivelles v. SMHV – [Easy Sanitary Solutions \(Suihkun lattiakaivo\)](#) (T-15/13, EU:T:2015:281).

tuotteen osiin, jotka eivät sen tavanomaisen käytön aikana ole näkyvissä, eikä osien sellaisiin piirteisiin, jotka eivät ole näkyvissä asennuksen jälkeen, ja mallisuojaan ulkopuolelle jätettyjä mallin piirteitä ei siten olisi otettava huomioon arvioitaessa, täyttävätkö mallin muut piirteet suojan saamisen edellytykset.

Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että on olennaista, että viraston elimillä on saatavillaan kuva aikaisemmasta mallista, ja kuvasta on voitava hahmottaa sen tuotteen, johon malli sisältyy, lopullinen ulkomuoto ja yksilöidä aikaisempi malli täsmällisesti ja varmasti, jotta ne voisivat arvioida riidanalaisen mallin uutuuden ja yksilöllisyyden.

Mitättömyysvaatimuksen tekijän on täten toimitettava virastolle täsmällinen ja täydellinen yksilöinti ja kuva mallista, jonka aiemmuuteen on vedottu, jotta voidaan osoittaa, ettei riidanalaista mallia voida rekisteröidä pätevästi.

c) Tuotteen käsite ja kirjallisen selityksen ulottuvuus

- [Tuomio 13.6.2017, Ball Beverage Packaging Europe v. EUIPO – Crown Hellas Can \(Tölkit\) \(T-9/15, EU:T:2017:386\)](#)

Ball Beverage Packaging Europe Ltd oli EUIPO:ssa rekisteröidyn tölkkejä esittävän mallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto hylkäsi Crown Hellas Can SA:n tekemän mitättömyysvaatimuksen. Tämä päätös kuitenkin kumottiin valituslautakunnassa, joka julisti mainitun mallin mitättömäksi sillä perusteella, ettei sillä ollut yksilöllistä luonnetta, mutta se ei kuitenkaan lausunut mallin uutuudesta.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja antaa hyödyllisiä täsmennyksiä yhteisömallin rekisteröintimenettelyn luonteesta, asetuksen N:o 6/2002 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua tuotteen käsitteestä ja riidanalaista mallia koskevan sellaisen selityksen ulottuvuudesta, joka sisältyy rekisteröintihakemukseen mainitun asetuksen 36 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa ensiksi, että koska riidanalaisen mallin kohteen määrittely on osa mainitun mallin rekisteröinnin aineellista tutkintaa, mahdollinen EUIPO:n kanta tähän kysymykseen rekisteröintimenettelyssä ei voi sitoa valituslautakuntaa, kun otetaan huomioon EUIPO:n valvonnan olennaisilta osin muodollinen ja nopea luonne tässä rekisteröintimenettelyssä.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää seuraavaksi väitteen, jonka mukaan valituslautakunta olisi katsonut virheellisesti, että riidanalainen malli eli kolmen erikokoisen tölkin esitys ei ollut asetuksen N:o 6/2002 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu tuote. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tästä, että mallin kohteena voi olla vain yhtenäinen tuote, koska kyseisessä artiklassa mainitaan nimenomaisesti "tuotteen" ulkoasu. Se täsmentää lisäksi, että esineiden kokonaisuus voi olla mainitussa säännöksessä tarkoitettu "tuote", jos nämä esineet ovat esteettisesti toisiinsa sointuvia, niillä on toiminnallinen suhde ja niitä myydään tavanomaisesti yhtenäisenä tuotteena. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo näin ollen käsiteltävässä asiassa, että on ilmeistä, että riidanalaisessa mallissa esitetyt kolme tölkkiä eivät täytä yhteistä tehtävää, sillä ne eivät täytä

sellaista tehtävää, jota kukin niistä yksin ei voi täyttää, kuten on esimerkiksi ruokailuvälineiden tai šakkilaudan ja šakkinappuloiden tapauksissa.

Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa lopuksi, ettei rekisteröintihakemukseen sisältyvä mahdollinen selitys voi vaikuttaa kyseisen mallin uutuutta tai yksilöllistä luonnetta koskeviin aineellisiin arviointeihin. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan tämä selitys ei voi myöskään vaikuttaa kyseisen mallin suojan kohdetta koskevaan kysymykseen, joka on kiistattomasti yhteydessä uutuutta tai yksilöllistä luonnetta koskeviin arviointeihin.

2. Uutuus

- [Tuomio 21.9.2017, Easy Sanitary Solutions ja EUIPO v. Group Nivelles \(C-361/15 P ja C-405/15 P, EU:C:2017:720\)⁵](#)

Unionin tuomioistuin toteaa tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä⁶, käsiteltäväkseen saatetun valituksen johdosta, että asetuksen N:o 6/2002 5 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ei seuraa, että mallin uutuus olisi riippuvainen niistä tuotteista, joihin malli voidaan sisällyttää tai joihin sitä voidaan soveltaa. Lisäksi asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että yhteisömallin antaman suojan piiriin kuuluvat ”kaikki mallit”, joista asiantunteva käyttäjä ei saa erilaista yleisvaikutelmaa.

Lisäksi asetuksen N:o 6/2002 36 artiklan 6 kohdasta ja 19 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että rekisteröity yhteisömalli antaa haltijalleen yksinoikeuden käyttää kyseistä mallia kaikenlaisissa tuotteissa eikä pelkästään rekisteröintihakemuksessa mainitussa tuotteessa.

Yhteisömallia ei täten voida katsoa uudeksi, jos sen kanssa samanlainen malli on tullut julkiseksi, vaikka tämä aikaisempi malli sisältyisi eri tuotteeseen tai sitä sovellettaisiin eri tuotteeseen. Se seikka, ettei mallin suoja rajoitu vain niihin tuotteisiin, joihin malli aiotaan sisällyttää tai joihin sitä aiotaan soveltaa, merkitsee nimittäin väistämättä sitä, ettei myöskään mallin uutuuden arviointia pidä rajata koskemaan vain näitä tuotteita.

- [Tuomio 6.6.2013, Kastenholz v. SMHV – Qwatchme \(Kellotaulut\) \(T-68/11, EU:T:2013:298\)⁷](#)

Qwatchme A/S oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn kellotauluja esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Valituslautakunta, joka vahvisti mitättömyysoaston päätöksen, hylkäsi Erich Kastenholzin tekemän mitättömyysvaatimuksen sillä perusteella, että riidanalainen malli todellakin erosi aikaisemmista malleista levyissä olevien erojen vuoksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja toteaa, että riidanalaiset mallit eivät ole samanlaiset, koska niiden piirteet eivät eroa vain epäolennaisilta yksityiskohdilta.

⁵ Ks. myös otsikot ”1. b) Mallin määritelmä – Näkyvyyden edellytys” ja ”1.4. a) Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen – Arviointiperusteet” sekä tuomio 13.5.2015, [Group Nivelles v. SMHV – Easy Sanitary Solutions \(Suihkun lattiakaivo\) \(T-15/13, EU:T:2015:281\)](#).

⁶ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko ”1. b) Mallin määritelmä – Näkyvyyden edellytys”, s. 4.

⁷ Tästä tuomiosta tehty valitus on hylätty 17.7.2014 annetulla määräyksellä [Kastenholz v. SMHV \(C-435/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2124\)](#).

Tämä tuomio koskee muun muassa uutuutta ja yksilöllistä luonnetta koskevia vaatimuksia, joista yhteisömallien suoja riippuu. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että asetuksen N:o 6/2002 5 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että malleja pidetään samanlaisina, jos niiden piirteet eroavat vain epäolennaisilta yksityiskohdilta eli sellaisilta yksityiskohdilta, joita ei voida välittömästi havaita ja jotka eivät aiheuta edes heikkoja eroja mainittujen mallien välille.

Mallin uutuuden arvioimisessa on sen sijaan arvioitava sitä, onko kyseisten mallien välillä eroja, jotka eivät ole epäolennaisia, vaikka ne olisivatkin heikkoja. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo täältä osin, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan sanamuoto menee asetuksen 5 artiklan sanamuotoa pidemmälle. Näin ollen kyseisten mallien välillä 5 artiklan kannalta todetut erot voivat, etenkin jos ne ovat heikkoja, olla riittämättömiä luomaan asiantuntevalle käyttäjälle mainitun asetuksen 6 artiklassa tarkoitettua erilaista yleisvaikutelmaa. Tässä tapauksessa riidanalainen malli voitaisiin katsoa uudeksi asetuksen N:o 6/2002 5 artiklassa tarkoitettulla tavalla, mutta sillä ei katsottaisi olevan yksilöllistä luonnetta mainitun asetuksen 6 artiklassa tarkoitettulla tavalla.

Siltä osin kuin asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa asetettu edellytys ylittää saman asetuksen 5 artiklassa asetetun edellytyksen, mainitussa 6 artiklassa tarkoitettu asiantuntevan käyttäjän saamat yleisvaikutelmat sitä vastoin voivat perustua vain kyseisten mallien objektiivisiin eroihin. Erojen täytyy siis riittää täyttämään asetuksen N:o 6/2002 5 artiklan mukainen uutuuden edellytys.

3. Yksilöllinen luonne

a) Arviointiperusteet

- [Tuomio 19.6.2014, Karen Millen Fashions \(C-345/13, EU:C:2014:2013\)](#)

Karen Millen Fashions Ltd suunnitteli ja saattoi myyntiin Irlannissa raidallisen paitapuseron ja mustan kudotun topin. Dunnes Stores ja Dunnes Stores (Limerick) Ltd ostivat mallikappaleita näistä vaatteista ja valmistivat sitten jäljennöksiä kyseisistä vaatteista Irlannin ulkopuolella ja saattoivat ne myyntiin irlantilaisissa kaupoissaan. Karen Millen Fashions väitti olevansa mainittuihin vaatteisiin liittyvien rekisteröimättömien yhteisömallien haltija ja nosti kanteen, jossa se vaati erityisesti, että Dunnesia kiellettäisiin käyttämästä näitä malleja ja että sille maksettaisiin vahingonkorvausta. Supreme Court (ylin tuomioistuin, Irlanti), jonka käsiteltäväksi asia saatettiin, esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä yhteisömallin yksilöllisyyden arvioinnista.

Unionin tuomioistuin toteaa, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklaa on tulkittava siten, että jotta mallin voidaan katsoa olevan luonteeltaan yksilöllinen, asiantuntevan käyttäjän kyseisestä mallista saaman yleisvaikutelman on poikettava asiantuntevan käyttäjän yhdestä tai useammasta aikaisemmasta mallista, erikseen arvioituina, saamasta yleisvaikutelmasta eikä useiden aikaisempien mallien yksittäisten piirteiden yhdistelmästä saamasta yleisvaikutelmasta.

Kun mainitussa 6 artiklassa viitataan yleisvaikutelmaan, jonka asiantunteva käyttäjä on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet julkisiksi, mainittua artiklaa on tulkittava niin, että mallin yksilöllisyyttä on arvioitava suhteessa sellaiseen yhteen tai useampaan tiettyyn, yksilöityyn ja

määrättyyn malliin nähden, joka voidaan tunnistaa kaikkien niiden mallien joukosta, jotka ovat aikaisemmin tulleet julkisiksi.

- [Tuomio 21.11.2013, *El Hogar Perfecto del Siglo XXI v. SMHV – Wenf International Advisers \(Korkkiruuvi\)* \(T-337/12, EU:T:2013:601\)](#)

El Hogar Perfecto del Siglo XXI, SL, oli korkkiruuvia esittävän yhteisömallin haltija. Wenf International Advisers Ltd esitti kyseistä mallia koskevan mitättömyysvaatimuksen muun muassa sillä perusteella, ettei se ollut luonteeltaan yksilöllinen. SMHV (nykyisin EUIPO) hyväksyi mitättömyysvaatimuksen.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen ja toteaa, että mallin yksilöllistä luonnetta arvioidaan asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan mukaisesti vertailemalla asiantuntevan käyttäjän kyseessä olevista malleista saamia yleisvaikutelmia ottaen huomioon mallin luoneella ollut vapaus. Näin ollen peruste, joka liittyy aikaisemman mallin käyttöön liittyviin haittoihin tai erilaisiin vaikeuksiin, joiden väitetään puuttuvan riidanalaisesta mallista, ei kuulu perusteisiin, jotka voidaan ottaa huomioon arvioitaessa mallin yksilöllistä luonnetta. Lisäksi on niin, kuten asetuksen N:o 6/2002 1 ja 3 artiklasta käy ilmi, että mallioikeuden tarkoituksena on suojata tuotteen ulkomuotoa eikä tuotteen käyttötapojen tai toimivuuden suunnittelua.

- [Tuomio 16.6.2021, *Davide Groppi v. EUIPO – Viabizzuno \(Pöytälamppu\)* \(T-187/20, EU:T:2021:363\)^{8 9}](#)

Davide Groppi Srl teki 16.7.2014 EUIPO:lle pöytälamppua esittävän yhteisömallin rekisteröintihakemuksen. Rekisteröinnin johdosta Viabizzuno Srl teki kyseisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen, jonka tueksi se vetosi asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaan¹⁰, luettuna yhdessä saman asetuksen 6 artiklan¹¹ kanssa, ja jossa viitattiin 22.9.2011 rekisteröityyn aikaisempaan malliin. Tämä aikaisempi malli julistettiin mitättömäksi 30.10.2018.

Mitättömyysosasto julisti Davide Groppin mallin mitättömäksi 22.11.2018 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, ettei se ollut luonteeltaan yksilöllinen asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Valituslautakunta pysytti tämän päätöksen ja totesi, ettei sillä, että aikaisempi malli oli julistettu mitättömäksi, ollut merkitystä, vaan merkitystä oli ainoastaan sillä, oliko aikaisempi malli tullut julkiseksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää Davide Groppin nostaman kumoamiskanteen. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa ensimmäisen kerran, että aikaisemman mallin, johon vedotaan

⁸ Tästä tuomiosta tehdyille valitukselle ei myönnetty valituslupaa (määräys 26.11.2021, [Davide Groppi v. EUIPO](#), C-490/21 P, ei julkaistu, EU:C:2021:968).

⁹ Ks. myös otsikko "1.3. b) Yksilöllinen luonne – Tarkasteltavana olevan tuotteen teollisuudenala".

¹⁰ Asetuksen N:o 6/2002, sellaisena kuin se on muutettuna, 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi ainoastaan, jos se ei täytä 4–9 artiklassa säädettyjä edellytyksiä.

¹¹ Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan, jonka otsikko on "Yksilöllinen luonne", 1 kohdan mukaan mallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet julkisiksi ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää. Kyseisen artiklan 2 kohdassa täsmennetään lisäksi, että yksilöllistä luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittämisessä.

asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaan perustuvan, mallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tueksi, julistamisella mitättömäksi hallinnollisen menettelyn kuluessa ei ole seurauksia. Unionin yleinen tuomioistuin myös määrittää, miten laaja merkitys kyseiseen säännökseen perustuvan mitättömyysperusteen arvioinnissa on niiden tuotteiden luonteella, joihin mallit sisällytetään.

Unionin yleinen tuomioistuin korostaa, ettei sillä, että aikaisempi malli on julistettu mitättömäksi, ole merkitystä, koska se on tullut julkiseksi. Asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan tarkoituksena on nimittäin estää sellaisten mallien rekisteröinti, jotka eivät täytä suojan saamiselle asetettuja edellytyksiä eivätkä etenkään kyseisen asetuksen 6 artiklassa tarkoitettua yksilöllistä luonnetta koskevaa edellytystä, eikä suojella aikaisempaa mallia. Tältä osin se muistuttaa, että mainitussa artiklassa tarkoitettujen mitättömyysperusteiden logiikkaan ei kuulu aikaisemman oikeuden suoja, joka annetaan ainoastaan kyseisen oikeuden haltijalle ja jonka mitättömäksi julistamisen seurauksena yhteisömallia koskeva mitättömyysmenettely jäisi vaille kohdetta, vaan että näihin mitättömyysperusteisiin voi lähtökohtaisesti vedota kuka tahansa. Erityisesti asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 6 artiklassa tarkoitettujen mallien yksilöllisen luonteen arvioinnin osalta unionin yleinen tuomioistuin korostaa, että kyseisen asetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleesta ilmenee, että yksilöllistä luonnetta arvioitaessa olisi määriteltävä, poikkeako mallia tarkastelevan asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma selvästi olemassa olevien mallien antamasta yleisvaikutelmasta. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää, että aikaisemman mallin ainoana tehtävänä on nimittäin ilmentää aikaisempaa tilannetta, jolla tarkoitetaan kyseisen tuotteen jo olemassa olevia malleja, jotka ovat olleet tunnettuja riidanalaisen mallin rekisteröintihakemuksen tekemispäivänä. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo täten, että merkityksellistä on ainoastaan se, että malli on tullut julkiseksi, eikä suinkaan kyseiselle mallille annetun suojan laajuus, joka perustuu mallin rekisteröinnin pätevyteen.

b) Tarkasteltavana olevan tuotteen teollisuudenala

- [Tuomio 22.6.2010, Shenzhen Taiden v. SMHV – Bosch Security Systems \(Viestintälaitte\) \(T-153/08, EU:T:2010:248\)](#)¹²

Shenzhen Taiden Industrial Co Ltd oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn, viestintälaitteita esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto hylkäsi Bosch Security Systems BV:n esittämän vaatimuksen kyseisen mallin mitättömäksi julistamisesta. Kyseinen päätös kuitenkin kumottiin valituslautakunnassa, joka katsoi, ettei riidanalainen malli ollut luonteeltaan yksilöllinen siitä syystä, että mainitun mallin ja aikaisemman kansainvälisen mallin väliset erot eivät olleet niin selvästi havaittavissa, että asiantunteva käyttäjä saisi niistä erilaisen yleisvaikutelman.

Unionin yleinen tuomioistuimen hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja täsmentää, että kuten asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 14 perustelukappaleesta ilmenee, arvioitaessa, onko mallilla yksilöllinen luonne, on otettava

¹² Ks. myös otsikko "1.3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä".

huomioon sen tuotteen luonne, johon mallia sovelletaan tai johon se sisältyy, ja erityisesti se teollisuudenala, johon malli kuuluu.

- [Tuomio 16.6.2021, Davide Groppi v. EUIPO – Viabizzuno \(Pöytälamppu\) \(T-187/20, EU:T:2021:363\)](#)¹³

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa ensin tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä¹⁴, että riidanalaisen mallin rekisteröinnin yhteydessä viitattiin yleisesti valaisimiin, ja muistuttaa, että vaikka sen määrittäminen, mihin alaan tuotteet kuuluvat, on merkityksellinen seikka määritettäessä asiantuntevaa käyttäjää, asiantuntevan käyttäjän tarkkaavaisuuden astetta ja mallin luoneen vapautta sen kehittämisessä ja mahdollisesti verrattaessa asiantuntevan käyttäjän kyseisistä tuotteista saamia yleisvaikutelmia, siitä ei kuitenkaan voi seurata, että mallien kattamat tuotteet ovat samankaltaisia tai että ne kuuluvat samaan alaan. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tästä, ettei asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan sisälly tuotteiden samankaltaisuutta koskevaa edellytystä ja että jos mallisuoja katsottaisiin riippuvan tuotteen luonteesta, tämä suoja rajoittuisi koskemaan vain tiettyyn alaan kuuluvia malleja.

- [Tuomio 10.11.2021, Eternit v. EUIPO – Eternit Österreich \(Rakennuslevy\) \(T-193/20, EU:T:2021:782\)](#)

Eternit (Belgia) sai EUIPO:lle jätetyn hakemuksen perusteella rekisteröidyksi rakennuslevyä esittävän yhteisömallin. Eternit Österreich GmbH jätti hakemuksen viimeksi mainitun mallin julistamisesta mitättömäksi muun muassa sillä perusteella, että se ei ole luonteeltaan yksilöllinen¹⁵ verrattuna aikaisempaan malliin, joka esittää äänieristävää seinälevyä. EUIPO julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi ja katsoi, ettei se ollut luonteeltaan yksilöllinen, koska se oli asiantuntevalle käyttäjälle kokonaisuutena tarkasteltuna samankaltainen kuin aikaisempi malli.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää Eternitin nostaman kanteen EUIPO:n päätöksestä. Tässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin yhtäältä selventää, suhteessa kumpaan kyseisistä kahdesta mallista on määriteltävä kyseessä oleva ala, asiantunteva käyttäjä ja mallin luoneen vapaus. Toisaalta se täsmentää, onko niillä tosiasiallisesti kaupan pidetyillä tuotteilla, joihin kyseiset mallit sisältyvät tai joihin niitä sovelletaan, merkitystä arvioitaessa riidanalaisen mallin yksilöllistä luonnetta.

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa ensinnäkin, että riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen arviointi perustuu lähinnä nelivaiheiseen tutkintaan. Se täsmentää tältä osin, että arvioinnin kolme ensimmäistä vaihetta eli kyseessä olevan alan, asiantuntevan käyttäjän ja mallin luoneen vapauden määrittäminen on toteutettava ainoastaan suhteessa riidanalaiseen malliin. Koska aikaisempi malli voi nimittäin kuulua täysin eri alaan, jolla asiantunteva käyttäjä ja mallin luoneella ollut vapaus ovat erilaiset, sillä ei ole merkitystä arvioinnin kolmen ensimmäisen

¹³ Ks. myös otsikko "1.3. a) Yksilöllinen luonne – Arviointiperusteet".

¹⁴ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "1.3. a) Yksilöllinen luonne – Arviointiperusteet", s. 8.

¹⁵ Asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 6 artiklan kanssa, yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi, jos mallia ei pidetä luonteeltaan yksilöllisenä niin, että asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma ei eroa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut mallista, joka on jo tullut julkiseksi.

vaiheen kannalta. Neljäs vaihe, jossa verrataan kyseisistä malleista saatavia yleisvaikutelmia, edellyttää sitä vastoin sekä riidanalaisen mallin että aikaisemman mallin huomioon ottamista.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa toiseksi, että yksilöllisen luonteen arvioinnissa voidaan tietyin edellytyksin ottaa huomioon tosiasiallisesti kaupan pidetyt tavarat, joihin kyseiset mallit sisältyvät tai joihin niitä sovelletaan. Se täsmentää, että tosiasiallisesti kaupan pidetyillä tavaroilla tai niiden käyttötavalla on merkitystä, jos pelkästään kyseisen mallin graafisen esityksen tai valokuvan perusteella ei voida määrittää, mitkä sen osat ovat näkyvissä, tai tapaa, jolla mallin ulkoasu havaitaan. Tosiasiallisesti kaupan pidetyt tavarat voidaan nimittäin ottaa huomioon ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa kyseisten mallien ulkoasujen määrittämiseksi. Näin ollen tosiasiallisesti kaupan pidettyä tavaraa ei ole mahdollista ottaa huomioon, jos siihen sovellettava tai siihen sisältyvä malli poikkeaa rekisteröidystä mallista tai jos siinä on ominaispiirteitä, jotka eivät ilmene selvästi kyseisen mallin graafisesta esityksestä.

c) Asiantunteva käyttäjä

- [Tuomio 20.10.2011, PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic \(C-281/10 P, EU:C:2011:679\)¹⁶](#)

PepsiCo Inc. oli pyöreää mainostarviketta esittävän yhteisömallin haltija. Grupo Promer Mon Graphic SA teki EUIPO:lle hakemuksen kyseisen mallin mitättömäksi julistamiseksi muun muassa aikaisemman mallin olemassaolon perusteella. EUIPO:n valituslautakunta katsoi, että asiantunteva käyttäjä sai kyseessä olevista malleista erilaisen yleisvaikutelman eikä riidanalainen malli näin ollen ollut ristiriidassa vedotun aikaisemman oikeuden kanssa. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi käsiteltäväkseen saatetun kanteen perusteella tämän päätöksen ja katsoi, että valituslautakunnan esittämät erot eivät riittäneet siihen, että asiantunteva käyttäjä saisi riidanalaisesta mallista erilaisen yleisvaikutelman kuin aikaisemmasta mallista.

Unionin tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun valituksen ja täsmentää asiantuntevan käyttäjän käsitettä.

Asiantuntevan käyttäjän luonteesta seuraa, että asiantunteva käyttäjä vertailee tarvittaessa suoraan kyseisiä malleja. Ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä, että tällainen vertailu on mahdotonta tai epätavallista kyseisellä alalla etenkin erityisten olosuhteiden tai mallien kuvaamien tuotteiden piirteiden vuoksi. Asetuksessa N:o 6/2002 ei ole tästä täsmällistä mainintaa, joten ei voida katsoa, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut rajoittaa mahdollisten mallien arviointi suoraan vertailuun.

Asiantuntevan käyttäjän tarkkaavaisuuden asteesta on huomautettava, että vaikka asiantunteva käyttäjä ei ole tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja, joka tavallisesti mieltää mallin kokonaisuutena eikä tarkastele sen eri yksityiskohtia, hän ei myöskään ole asiantuntija tai toimialan tuntija, joka kykenee tarkastelemaan yksityiskohtaisesti kyseisten mallien pienimpiä mahdollisia eroja. Määrite "asiantunteva" viittaa näin ollen siihen, että vaikka käyttäjä ei ole suunnittelija tai tekninen asiantuntija, hän tuntee kyseisellä alalla olemassa olevia erilaisia malleja ja jossain määrin näiden mallien yleensä

¹⁶ Ks. myös tuomio 18.3.2010, [Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo \(Pyöreä mainostarvike\)](#) (T-9/07, EU:T:2010:96), joka on esitetty otsikon "1 7. Ristiriita aikaisemman mallin kanssa" alla.

sisältämiä osatekijöitä ja hänen tarkkaavaisuutensa taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessä kyseisiä tuotteita, koska hän on kiinnostunut niistä.

- [Tuomio 22.6.2010, Shenzhen Taiden v. SMHV – Bosch Security Systems \(Viestintälaitte\) \(T-153/08, EU:T:2010:248\)](#)¹⁷

Unionin yleinen tuomioistuin selventää tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä¹⁸, asiantuntevan käyttäjän käsitettä ja korostaa, että ”käyttäjän” ominaisuus merkitsee sitä, että kyseinen henkilö käyttää tuotetta, johon malli sisältyy, tämän tuotteen käyttötarkoituksen mukaisesti, ja että määrite ”asiantunteva” viittaa siihen, että vaikka käyttäjä ei ole suunnittelija tai tekninen asiantuntija, käyttäjä tuntee kyseisellä alalla olemassa olevat erilaiset mallit ja jossain määrin näiden mallien yleensä sisältämiä osatekijöitä ja käyttäjän tarkkaavaisuuden taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessä kyseisiä tuotteita, koska hän on kiinnostunut niistä. Tämä seikka ei kuitenkaan tarkoita sitä, että asiantunteva käyttäjä pystyy erottamaan tuotteen teknisen tehtävän perusteella määräytyvät ulkoasun osat mielivaltaisista ulkoasun osista sellaisen asiantuntemuksen perusteella, joka ylittää kyseisen tuotteen käytöstä kertyneen kokemuksen.

- [Tuomio 14.6.2011, Sphere Time v. SMHV – Punch \(Hihnaan kiinnitetty kello\) \(T-68/10, EU:T:2011:269\)](#)¹⁹

Sphere Time oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn, hihnaan kiinnitettyjä kelloja esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto hyväksyi Punch SAS:n esittämän mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen ja julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi sillä perusteella, ettei ollut luonteeltaan yksilöllinen, koska siitä saatava kokonaisvaikutelma oli sama kuin aikaisemmilla malleilla.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä pysyttää mitättömyysosaston päätös, ja korostaa, että mainostuotteiden osalta asiantuntevan käyttäjän käsite sisältää yhtäältä ammattilaisen, joka hankkii tuotteita jakaakseen niitä loppukäyttäjille, ja toisaalta itse kyseiset loppukäyttäjät. Se päättelee tästä, että se seikka, että toinen näistä kahdesta asiantuntevasta käyttäjäryhmästä mieltää, että kyseessä olevista malleista saatava yleisvaikutelma on sama, riittää sen toteamiseksi, että riidanalainen malli ei ole luonteeltaan yksilöllinen.

- [Tuomio 13.6.2019, Visi/one v. EUIPO – EasyFix \(Ajoneuvoissa käytettävä ilmoituskotelo\) \(T-74/18, EU:T:2019:417\)](#)²⁰

Visi/one GmbH oli EUIPO:ssa rekisteröityjen, ajoneuvoissa käytettäviä ilmoituskoteloita ja kylttejä esittävien yhteisömallien haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. EUIPO:n mitättömyysosasto

¹⁷ Ks. myös otsikko ”1 3. b) Yksilöllinen luonne – Tarkasteltavana olevan tuotteen teollisuudenala”.

¹⁸ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko ”1 3. b) Yksilöllinen luonne – Tarkasteltavana olevan tuotteen teollisuudenala”, s. 9.

¹⁹ Ks. myös otsikot ”1 3. e) Yksilöllinen luonne – Yleisvaikutelma” ja ”1 4. d) Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen – Armonaika”.

²⁰ Ks. myös otsikko ”1 4. a) Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen – Arviointiperusteet”.

hyväksyi EasyFix GmbH:n tekemän mitättömyysvaatimuksen ja julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi, koska se ei ollut luonteeltaan yksilöllinen.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä pysyttää mitättömyysosaston päätös, ja katsoo, etteivät riidanalaisen mallin ja aikaisemman mallin väliset erot ole yksinään riittäviä tuottamaan asiantuntevalle käyttäjälle erilaista yleisvaikutelmaa.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa asiantuntevan käyttäjän tuntemuksen tasosta ja tarkkaavaisuuden asteesta, että oikeuskäytännöstä ilmenee erityisesti, että vaikka kyseinen viitehenkilö tuntee jossain määrin kyseisellä alalla olemassa olevia erilaisia malleja ja hänen tarkkaavaisuutensa aste on suhteellisen korkea ja hän on erityisen tarkkaavainen käyttäessään niitä, hän ei myöskään ole [patenttioikeuden] alan ammattilaisen kaltainen asiantuntija tai toimialan tuntija, joka kykenee tarkastelemaan yksityiskohtaisesti kyseisten mallien pienimpiä mahdollisia eroja.

d) Mallin luoja vapaus

- [Tuomio 13.11.2012, Antrax It v. SMHV – THC \(Lämpöpatteri\) \(T-83/11 ja T-84/11, EU:T:2012:592\)](#)

Antrax It Srl oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) asetuksen N:o 6/2002 nojalla rekisteröityjen sellaisten kahdeksan yhteisömallin haltija, joista kaksi oli riitautettu tässä asiassa ja jotka esittivät lämpöpattereita. Mitättömyysosasto hyväksyi The Heating Companyn tekemän mitättömyysvaatimuksen ja julisti riidanalaiset mallit mitättömiksi uutuuden puuttumisen perusteella. Valituslautakunta kumosi mitättömyysosaston päätöksen asianmukaisten perustelujen puuttumisen vuoksi ja julisti puolestaan riidanalaiset mallit mitättömiksi sillä perusteella, etteivät ne olleet luonteeltaan yksilöllisiä.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää muilta osin käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksistä, ja kumoaa kyseiset päätökset siltä osin kuin niissä julistettiin riidanalaiset mallit mitättömiksi.

Unionin yleisellä tuomioistuimella on tässä asiassa tilaisuus selventää kriteerejä, joiden perusteella määritetään mallin luoneen vapauden aste arvioitaessa mallin yksilöllistä luonnetta. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että tällainen vapaus määräytyy erityisesti tavaran tai tavaran osan, johon mallia käytetään, teknisestä käyttötarkoituksesta johtuvien rajoitusten tai tavaraan sovellettavien lakisääteisten vaatimusten perusteella. Näistä rajoituksista seuraa se, että tietyistä ominaisuuksista tulee standardeja ja täten kyseiseen tavaraan sovellettavien mallien osalta yleisiä. Siis mitä suurempi mallin luoja vapaus on sen kehittäessään, sitä vähemmän pienet erot vertailtavien mallien välillä riittävät, jotta asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Käänteisesti mitä rajoittuneempi mallin luoja vapaus on sen kehittäessään, sitä enemmän pienet erot vertailtavien mallien välillä riittävät, jotta asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Näin ollen mallin luoja suuri vapaus mallin kehittäessään tukee päätelmää, jonka mukaan asiantunteva käyttäjä saa vertailtavista malleista, joissa ei ole merkittäviä eroja, saman yleisvaikutelman. Mahdollisella alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käymisellä sen vuoksi, että on olemassa muita malleja, joilla

on samat ominaisuudet kuin kyseisillä malleilla, on merkitystä sikäli kuin se voi saada asiantuntevan käyttäjän huomaamaan helpommin näiden eri mallien sisäisten suhteiden erot.

- [Tuomio 10.9.2015, H&M Hennes & Mauritz v. SMHV – Yves Saint Laurent \(Käsilaukut\) \(T-525/13, EU:T:2015:617\)](#)

Yves Saint Laurent SAS oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn käsilaukkuja esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Valituslautakunta pysytti mitättömyysoaston päätöksen ja hylkäsi H&M Hennes & Mauritz BV & Co KG:n esittämän aikaisempaan malliin perustuvan mitättömyysvaatimuksen sillä perusteella, että mallin luoneella oli suuri vapaus mutta ettei tämä vapaus kumonnut asiantuntevan käyttäjän näkökulmasta riidanalaisen mallien välisiä merkittäviä eroja.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja täsmentää käsitettä mallin luoneen vapauden asteesta.

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa tässä tuomiossa, mallin luoneen vapaus määräytyy erityisesti tuotteen tai tuotteen osan teknisestä käyttötarkoituksesta johtuvien rajoitusten tai tuotteeseen sovellettavien lakisääteisten vaatimusten perusteella. Näistä rajoituksista seuraa se, että tietyistä ominaisuuksista tulee standardeja ja täten kyseiseen tuotteeseen sovellettavien mallien osalta yleisiä. Mitä laajempi mallin luoja vapaus siis on sen kehittäessä, sitä vähemmän pienet erot kyseisten mallien välillä riittävät siihen, että asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Käänteisesti on niin, että mitä rajoittuneempi mallin luoja vapaus on sen kehittäessä, sitä enemmän pienet erot kyseisten mallien välillä riittävät siihen, että asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo siis, että mallin luoja suuri vapaus mallin kehittäessä tukee päätelmää, jonka mukaan asiantunteva käyttäjä saa malleista, joissa ei ole merkittäviä eroja, saman yleisvaikutelman.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan, joka liittyy yksilöllisen luonteen arviointiin, 1 kohdassa säädetään riidanalaisen mallin luoman yleisvaikutelman arviointiperusteesta ja sen 2 kohdassa todetaan, että sitä varten on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus. Näistä säännöksistä ilmenee, että yhteisömallin yksilöllisen luonteen arviointi tapahtuu neljässä vaiheessa. Tässä tarkastelussa määritellään ensiksi se ala, johon kuuluviin tuotteisiin malli aiotaan sisällyttää tai sitä aiotaan soveltaa, toiseksi mainittujen tuotteiden käyttötarkoituksen mukainen asiantunteva käyttäjä ja tämän asiantuntevan käyttäjän tuntemus aikaisemmasta muotoilusta sekä tarkkaavaisuuden aste mallien – jos mahdollista suorassa – vertailussa, kolmanneksi mallin luoja vapaus mallin suunnittelussa ja neljänneksi kyseisten mallien vertailun tulos, kun otetaan huomioon kyseinen ala, mallin luoja vapauden aste ja asiantuntevalle käyttäjälle riidanalaisesta mallista ja kaikista yleisön tuntemista aikaisemmista malleista syntyvä yleisvaikutelma. Vaikka mallin luoja vapautteen liittyvä tekijä voi siis "vahvistaa" (tai päinvastoin heikentää) johtopäätöstä jokaisen kyseessä olevan mallin luomasta yleisvaikutelmasta, mainitun vapauden arviointi ei sitä vastoin ole kyseessä olevien mallien luoman yleisvaikutelman vertailua edeltävä ja abstrakti vaihe.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa käsiteltävässä asiassa valituslautakunnan todenneen siis virhettä tekemättä, että mallin luoneen vapautta koskeva tekijä ei voi sellaisenaan olla ehtona

mallin yksilöllisen luonteen arvioinnille vaan se on sitä vastoin seikka, joka oli otettava huomioon tässä arvioinnissa. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan valituslautakunta katsoi perustellusti, että mainittu tekijä on tekijä, joka saattaa vaikuttaa kyseisen mallin yksilöllisen luonteen arviointiin, pikemminkin kuin itsenäinen tekijä.

- [Tuomio 6.6.2019, Porsche v. EUIPO – Autec \(Moottoriajoneuvot\) \(T-209/18, EU:T:2019:377\)](#)²¹

Tässä tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen, jolla vaaditaan kumoamaan EUIPO:n valituslautakunnan päätös, jolla valituslautakunta oli julistanut Porsche 911 -automallin 991-sarjan mallia esittävän rekisteröidyn yhteisömallin mitättömäksi, koska sillä ei ole asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yksilöllistä luonnetta.

Tässä asiassa oli kyse erityisesti siitä oikeudellisesta kysymyksestä, oliko kyseessä oleva malli luonteeltaan yksilöllinen suojan perustelevalta tavalla, kun siinä oli ainoastaan ”modernisoitu” jo olemassa oleva ja jo suojaa nauttiva muoto. Käsiteltävässä asiassa oli kyse siitä, oliko Porsche 911 -automallin 991-sarjan malli riittävän erilainen kuin aikaisemman 997-sarjan malli saadakseen suojaa sellaisenaan. Koska asetuksessa N:o 6/2002 määritetään suojan voimassaoloajaksi enintään 25 vuotta, suojan myöntäminen aikaisemman mallin ”modernisoidulle” mallille voi pidentää myös alkuperäisen mallin suojan voimassaoloaikaa. Asiassa, jossa olivat vastakkain Porsche ja leikkikalujen valmistaja, joka käytti Porsche 911:n mallia pienoismallien valmistamiseen ja markkinointiin, oli kyse tästä.

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että kahden Porsche 911 -sarjan väliset erot eivät olleet riittäviä, jotta kahdesta mallista syntyisi erilainen kokonaisvaikutelma asiantuntevalle käyttäjälle, jolla tarkoitetaan kaikenlaisten autojen käyttäjää eikä yksinomaan urheiluautojen käyttäjää. Kaikista kyseisten mallien kuvista kävi siis ilmi, että mallit olivat huomattavan samankaltaisia muodon ja korin ääriivakuvion ominaispiirteiltä sekä mittojen ja mittasuhteiden sekä ikkunoiden ja ovien muodon ja sommittelun osalta.

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo tältä osin, että toisin kuin Porsche väitti, kuluttajien, joiden väitettiin käsiteltävänä olleessa asiassa odottavan löytävänsä alkuperäisen mallin luovan ajatuksen jokaisesta myöhemmästä sarjasta, odotusten ei voitu katsoa rajoittavan asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa tarkoitettua mallin luojan vapautta, sillä tällaisia odotuksia ei voitu pitää normatiivisina rajoituksina. Nämä odotukset eivät itse asiassa liity sen tuotteen eli moottoriajoneuvon, johon riidanalainen malli kuuluu, luonteeseen tai käyttötarkoitukseen eikä ajoneuvojen mallin luojan ole välttämätöntä noudattaa niitä varmistaakseen sen tuotteen toimivuuden, johon mallia on tarkoitus soveltaa, esteettisistä ja kaupallisista näkökohdista riippumatta.

e) Yleisvaikutelma

²¹ Tästä tuomiosta tehdyille valitukselle ei myönnetty valituslupaa (määräys 24.10.2019, [Porsche v. EUIPO, C-613/19 P, EU:C:2019:905](#)).

- [Tuomio 14.6.2011, Sphere Time v. SMHV – Punch \(Hihnaan kiinnitetty kello\) \(T-68/10, EU:T:2011:269\)²²](#)

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä²³, ettei yleisvaikutelman konkreettisen arvioinnin yhteydessä ole syytä tarkastella erikseen ja yksinomaan aikaisempien mallien graafista kuvausta vaan pikemminkin arvioida yleisesti kaikkia esitettyjä osatekijöitä, joiden avulla voidaan määrittää riittävän täsmällisesti ja varmasti kyseessä olevasta mallista saatava yleisvaikutelma.

Kun kyse on erityisesti malleista, joita on käytetty ilman rekisteröintiä, ei voida nimittäin sulkea pois sitä, ettei niistä ole olemassa rekisteröintihakemukseen verrattavaa graafista kuvausta, joka osoittaisi kaikki niiden merkitykselliset yksityiskohdat. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan olisi siten kohtuutonta vaatia, että mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen esittäjä esittää tällaisen kuvauksen kaikissa tapauksissa.

- [Tuomio 10.11.2021, Sanford v. EUIPO – Avery Zweckform \(Etiketit\) \(T-443/20, EU:T:2021:767\)²⁴](#)

Sanford LP oli EUIPO:ssa rekisteröidyn etikettejä esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto hylkäsi Avery Zweckform GmbH:n tekemän mitättömyysvaatimuksen. Valituslautakunta kuitenkin kumosi mitättömyysosaston päätöksen ja totesi riidanalaisen mallin mitättömäksi sillä perusteella, että siltä puuttui yksilöllinen luonne, koska asiantunteva käyttäjä sai siitä saman yleisvaikutelman kuin aikaisemmasta mallista, johon mitättömyysvaatimuksen tekijä vetosi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja korostaa, että kun vertaillaan yleisvaikutelmia yksilöllisen luonteen arvioinnissa, malleissa olevat erottamiskykyiset tavaramerkit ja merkit ovat merkityksellisiä.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kyseisten mallien väliset erot, jotka rajoittuvat etiketin kokoon, rullan korkeuteen ja mustilta näyttäviin reikiin sijaintiin ja kokoon, eivät riitä luomaan asiantuntevalle käyttäjälle erilaista yleisvaikutelmaa.

Lisäksi se toteaa, että kyseisissä malleissa esiintyvät sana- ja kuvio-osat ovat erottamiskykyisiä tavaramerkkejä tai merkkejä, jotka on kiinnitetty tuotteeseen sen alkuperän osoittamiseksi.

Nämä osat eivät ole tuotteen ominaispiirteitä, jotka muodostavat kyseisten tuotteiden ulkoasun, eikä niillä siis ole merkitystä vertailtaessa yleisvaikutelmia. Unionin yleinen tuomioistuin lisää, että vaikka näitä osatekijöitä voitaisiin pitää merkityksellisinä, asiantuntevalle käyttäjälle on selvää, että niitä käytetään osoittamaan tavaroiden alkuperää, joten hän ei katso niitä merkityksellisiksi yleisvaikutelmassa.

²² Ks. myös otsikot "I 3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä" ja "I 4. d) Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen – Armonaika".

²³ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "I 3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä", s. 12.

²⁴ Ks. myös otsikko "III 2. d) Mitättömyysvaatimus ja -menettely – Todisteet, joita ei ole esitetty ajoissa".

- [Tuomio 27.4.2022, Group Nivelles v. EUIPO – Easy Sanitary Solutions \(Suihkun lattiakaivo\) \(T-327/20, EU:T:2022:263\)](#)

Tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt ovat samankaltaiset kuin edellä selostetussa asiassa C-361/15²⁵, unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltävänä on kumoamiskanne, joka on nostettu EUIPO:n antamasta uudesta päätöksestä sen seurauksena, että ensimmäinen päätös, josta on tullut oikeusvoimainen, on kumottu²⁶. EUIPO:n valituslautakunta hylkäsi uudessa päätöksessä mitättömyysvaatimuksen sillä perusteella, että riidanalainen malli oli luonteeltaan yksilöllinen ja että se oli sitä suuremmalla syyllä uusi. Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja sillä on tilaisuus selvittää merkityksellisiä tekijöitä, jotka on otettu huomioon riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen arvioinnissa.

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen. Se korostaa aluksi, että eri tuotteeseen kuin siihen, jota riidanalainen malli koskee, sisältyvä aikaisempi malli on lähtökohtaisesti merkityksellinen aikaisempi malli yksilöllisen luonteen arvioinnissa. Tämän jälkeen se täsmentää, että valituslautakunnan mahdollisilla virheillä, jotka koskevat vain suihkun lattiakaivon osaa esittävien aikaisempien mallien ominaisuuksia, ei ole vaikutusta päätöksen laillisuuteen, koska vertailu täydellisiin malleihin on virheetön. Koska aikaisemman mallin on oltava kompakti aiempi malli, ainoastaan täydellisiä suihkun lattiakaivoja esittävät mallit ovat merkityksellisiä. Kun otetaan huomioon riidanalaisen mallin tyylikäs ja minimalistinen ulkoasu, siitä saatava yleisvaikutelma poikkeaa aikaisemmasta mallista saatavasta yleisvaikutelmasta, joka määritetään toiminnallisempien mutta ei koristeellisten piirteiden perusteella.

4. Julkiseksi (ts. tunnetuksi) tuleminen

a) Arviointiperusteet

- [Tuomio 13.2.2014, H. Gautzsch Großhandel \(C-479/12, EU:C:2014:75\)](#)

Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH markkinoi Saksassa katoksella varustettua puutarhapaviljonkia, jonka malli oli luotu vuonna 2004. Kyseinen yritys vaati mallilleen rekisteröimättömien yhteisömallien suojaa ja se nosti loukkauksen H. Gautzsch Großhandel GmbH & Co KG:tä vastaan, joka on markkinoinut kiinalaisen yrityksen valmistamaa puutarhapaviljonkia vuodesta 2006 lähtien. Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna väitti, että tämä puutarhapaviljonki oli jäljennös sen mallista, jonka haltija se oli ja joka esiintyi alan suurimmille kauppiaille jaetuissa lehtisissä.

Unionin tuomioistuin, jolle on esitetty ennakkoratkaisukysymys, lausuu julkiseksi tulemisen käsitteen ulottuvuudesta ja toteaa tästä, että asetuksen N:o 6/2002 11 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että voidaan katsoa, että rekisteröimätön malli on voinut kohtuudella tulla unionissa kyseisellä alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä, kun

²⁵ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "1.1. b) Mallin määritelmä – Näkyvyyden edellytys", s. 4.

²⁶ Ks. tuomio 13.5.2015, [Group Nivelles v. SMHV – Easy Sanitary Solutions \(Suihkun lattiakaivo\) \(T-15/13, EU:T:2015:281\)](#).

mainitun mallin kuvia oli jaeltu kyseisellä alalla toimiville kauppiaille; yhteisömalleja käsittelevän tuomioistuimen on arvioitava tätä sen käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden perusteella.

Asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä virkkeestä on todettava, että sitä on tulkittava siten, että voidaan katsoa, että vaikka rekisteröimätön yhteisömalli on saatettu kolmannen henkilön tietoon ilman nimenomaista tai hiljaista salassapitoa koskevaa ehtoa, se ei kohtuudella ole voinut tulla unionissa kyseisellä alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä, jos se on saatettu vain yhden ainoan kyseisellä alalla toimivan yrityksen tietoon tai esitelty vain unionin alueen ulkopuolella sijaitsevan yrityksen näyttelytiloissa; yhteisömalleja käsittelevän tuomioistuimen on arvioitava tätä sen käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden perusteella.

- [Tuomio 21.9.2017, Easy Sanitary Solutions ja EUIPO v. Group Nivelles \(C-361/15 P ja C-405/15 P, EU:C:2017:720\)](#)²⁷

Tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä²⁸, unionin tuomioistuin katsoo käsiteltäväkseen saatetun valituksen johdosta, että mallin uutuuden ja yksilöllisen luonteen toteamiseksi tätä mallia on verrattava toiseen malliin vain, jos tämä toinen on tullut julkiseksi. Kun mallin katsotaan tulleen julkiseksi, tämä julkiseksi tuleminen pätee sekä uutuuden että yksilöllisen luonteen tutkimiseen.

Lisäksi on niin, että asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu "ala" ei rajoitu sen tuotteen alaan, johon kyseinen malli aiotaan sisällyttää tai johon sitä aiotaan soveltaa.

Kuitenkaan ei ole mitään, minkä perusteella voitaisiin katsoa, että olisi välttämätöntä, että sen tuotteen, johon riidanalainen malli sisältyy tai johon sitä sovelletaan, asiantunteva käyttäjä tuntee aikaisemman mallin, jos aikaisempi malli sisältyy tuotteeseen, joka kuuluu eri teollisuudenalaan kuin tuote, johon riidanalainen malli sisältyy tai johon sitä sovelletaan.

- [Tuomio 13.6.2019, Visi/one v. EUIPO – EasyFix \(Ajoneuvoissa käytettävä ilmoituskotelo\) \(T-74/18, EU:T:2019:417\)](#)²⁹

Tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä³⁰, unionin yleinen tuomioistuin selventää, että aikaisemman mallin julkiseksi tuleminen osoitetaan kaksivaiheisessa arvioinnissa. Ensimmäiseksi on tutkittava, merkitsevätkö mitättömyysvaatimuksessa esitetyt seikat yhtäältä mallin julkiseksi tulemistä ja osoittavatko ne toisaalta, että kyseinen julkiseksi tuleminen tapahtui riidanalaisen mallin rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää aiemmin. Toiseksi on tutkittava – jos riidanalaisen mallin haltija olisi väittänyt päinvastaista –, saattoivatko mainitut tosiseikat kohtuudella tulla unionissa alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä, ja ellei näin ole, julkiseksi tulemisella ei katsota olevan vaikutuksia eikä sitä oteta huomioon.

²⁷ Ks. myös otsikot "1.1. b) Mallin määritelmä – Näkyvyyden edellytys" ja "1.2. Uutuus" sekä tuomio 13.5.2015, [Group Nivelles v. SMHV – Easy Sanitary Solutions \(Suihkun lattiakaivo\)](#) (T-15/13, EU:T:2015:281).

²⁸ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "1.1. b) Mallin määritelmä – Näkyvyyden edellytys", s. 4.

²⁹ Ks. myös otsikko "1.3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä".

³⁰ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "1.3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä", s. 13.

Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että vaikka on valitettavaa, että EUIPO:n hallinnolliset yksiköt toimittivat kantajalle mitättömyysvaatimuksen liitteessä B esitetyt kaksi luetteloa numerojärjestyksessä, joka ei vastannut alkuperäisten luetteloiden juoksevaa sivunumerointia, tällainen seikka ei voi millään tavalla asettaa kyseenalaiseksi riidanalaisen päätöksen laillisuutta siltä osin kuin on kyse riidanalaisen päätöksen 4 kohdassa, joka liittyy kyseiseen liitteeseen B, esitetyn ajoneuvoissa käytettävän ilmoituskotelon julkiseksi tulemisesta ja julkiseksi tulemisen aiemmuutta merkitsevien seikkojen toteen näyttämisestä ja erityisesti kyseisten asiakirjojen todistusarvosta aiemman mallin julkiseksi tulemisen toteen näyttämisen kannalta. Kantaja ei myöskään ole osoittanut eikä edes väittänyt, että pääasian olosuhteet voisivat kohtuudella olla esteenä sille, että nämä tosiseikat ovat tulleet unionissa kyseisellä alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Koska esiin ei ole tullut päinvastaisia seikkoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että kyseisiä luetteloita ei jaettu mainittujen alalla toimivien tahojen keskuudessa, valituslautakunta ei ole tehnyt virhettä todetessaan aiemman mallin julkiseksi tulemisen.

b) Julkiseksi tulemistä koskeva oletama

- [Tuomio 21.5.2015, Senz Technologies v. SMHV – Impliva \(Sateenvarjat\) \(T-22/13 ja T-23/13, EU:T:2015:310\)](#)

Senz Technologies BV oli kahden SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn sateenvarjoja esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto hyväksyi Impliva BV:n mitättömyysvaatimuksen ja julisti riidanalaiset mallit mitättömiksi sillä perusteella, etteivät ne uutuudestaan huolimatta olleet luonteeltaan yksilöllisiä aikaisempaan, julkiseksi tulleeseen patenttiin nähden.

Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä pysyttää mitättömyysosaston päätös, ja muistuttaa, että mallin katsotaan tulleen julkiseksi, kun julkiseksi tulemiseen vetoava asianosainen on näyttänyt tämän julkiseksi tulemisen muodostavat tosiseikat toteen, ja että tätä oletamaa sovelletaan siitä riippumatta, missä julkiseksi tulemisen muodostavat teot on toteutettu.

Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan kysymys siitä, ovatko kyseisellä alalla toimiviin tahoihin kuuluvat henkilöt voineet kohtuudella saada tietoonsa unionin alueen ulkopuolisia tapahtumia, on tosiseikkoja koskeva kysymys, johon annettava vastaus riippuu asiaan liittyvien olosuhteiden arvioinnista. Kyseessä olevan arvioinnin suorittamiseksi on tutkittava, voidaanko niiden tosiseikkojen perusteella, jotka julkiseksi tulemisen kiistävän asianosaisen on toimitettava, katsoa, ettei näillä tahoilla tosiasiallisesti ollut mahdollisuutta saada tietoonsa julkiseksi tulemisen muodostavia tosiseikkoja, kun otetaan samalla huomioon se, mitä näiltä tahoilta voidaan kohtuudella edellyttää aikaisemman tilanteen tuntemiseksi. Kyseiset tosiseikat voivat koskea esimerkiksi alalla toimivien tahojen kokoonpanoa, niiden pätevyyttä, tapoja ja käyttäytymistä, niiden toimintojen laajuutta, niiden osallistumista alan tapahtumiin, joissa malleja esitellään, kyseessä olevan mallin ominaisuuksia, kuten niiden keskinäistä riippuvuutta muihin tuotteisiin tai aloihin, ja sellaisten tuotteiden ominaisuuksia, joihin kyseessä oleva yhteisömalli on sisällytetty, muun muassa kyseessä olevan tuotteen teknisyden astetta. Joka tapauksessa on

niin, ettei yhteisömallia voida katsoa tunnetuksi tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä, jos alalla toimivat tahot voivat saada sen selville vain sattumalta.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa lisäksi, ettei asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 1 kohdassa edellytetä lainkaan, että aikaisempaa mallia olisi käytetty tuotteen valmistamiseksi tai markkinoimiseksi. Sillä, ettei mallia ole milloinkaan liitetty tuotteeseen, on merkitystä kuitenkin ainoastaan silloin, kun on näytetty toteen, että alalla toimivat tahot eivät tavallisesti tutki patenttirekistereitä tai eivät yleensä anna lainkaan merkitystä patenteille.

c) Näyttö julkiseksi tulemisesta

- [Tuomio 27.2.2018, Gramberg v. EUIPO – Mahdavi Sabet \(Kotelo matkapuhelimelle\) \(T-166/15, EU:T:2018:100\)](#)

Soroush Mahdavi Sabet sai rekisteröidyksi matkapuhelimen koteloa esittävän yhteisömallin. Claus Gramberg teki EUIPO:lle vaatimuksen kyseisen mallin mitättömäksi julistamisesta sillä perusteella, ettei se ollut uusi. Todistaakseen mainitun mallin julkiseksi tulemisen hän esitti näyttökuvia amazon.de-verkkosivustolta. EUIPO:n valituslautakunta hylkäsi mitättömyysvaatimuksen sillä perusteella, etteivät todisteet riittäneet osoittamaan riidanalaisen mallin tulleen julkiseksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy käsiteltäväkseen saatetun kanteen ja lausuu verkkokauppasivustolta saatujen todisteiden, joihin on vedottu mallin julkiseksi tulemisen osoittamiseksi, todistusravasta.

Unionin yleinen tuomioistuin korostaa ensimmäiseksi, että mallin katsotaan tulleen julkiseksi, kun julkiseksi tulemiseen vetoava asianosainen on näyttänyt tämän julkiseksi tulemisen muodostavat tosiseikat toteen. Tämän oletaman kumoamiseksi asianosaisen, joka kiistää julkiseksi tulemisen, on taas oikeudellisesti riittävällä tavalla osoitettava, että asian olosuhteet saattoivat kohtuudella olla esteenä sille, että nämä tosiseikat ovat tulleet kyseisellä alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Aiemman mallin julkiseksi tulemistä ei voida näyttää toteen todennäköisyyksillä tai olettamilla, vaan näytön on perustuttava konkreettisiin ja objektiivisiin seikkoihin, jotka todistavat aikaisemman mallin tulleen tosiasiallisesti tunnetuksi markkinoilla.

Mitättömyysvaatimuksen esittäjän toimittamia todisteita on arvioitava suhteessa toisiinsa. Vaikka nimittäin jotkut näistä seikoista voivat olla yksinään riittämättömiä osoittamaan aiemman mallin julkiseksi tulemisen, ne voivat kuitenkin yhdessä tai luettuna yhdessä muiden asiakirjojen tai tietojen kanssa auttaa muodostamaan näytön julkiseksi tulemisesta. Lisäksi asiakirjan todistusravoa arvioitaessa on tutkittava sen sisältämien tietojen todennäköisyys ja todenmukaisuus. Erityisesti on otettava huomioon asiakirjan alkuperä, sen laatimisolosuhteet ja sen adressaatti ja pohdittava, vaikuttaako se sisällöltään järkevältä ja luotettavalta.

Malleihin sovellettavasta voimassa olevasta unionin lainsäädännöstä ilmenee yhtäältä, että mitättömyysvaatimuksen esittäjä voi vapaasti valita todisteet, joiden esittämistä hän pitää tarkoituksenmukaisena EUIPO:lle esittämänsä mitättömyysvaatimuksen tueksi, ja toisaalta, että EUIPO:n on tutkittava kaikki esitetyt todisteet arvioidakseen, merkitsevätkö ne todella näyttöä aikaisemman mallin julkiseksi tulemisesta.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa toiseksi verkkosivustolta otetun näyttökuvan todistusarvosta, että vaikka oletettaisiin voitavan kohtuudella katsoa, että verkkosivuston sisältöä voidaan koska tahansa muuttaa ja että tämän sisällön tarkistaminen voi olla jälkikäteen vaikeaa, tällaisia perusteluja ei voida soveltaa amazon.de-verkkokauppasivustolta otettuihin näyttökuvuihin, jotka sisältävät välittömästi ennen myyntitarjouksen saatavilla olon päivämäärää koskevaa mainintaa ASIN-numeron (Amazon Standard Identification Number), joka on kullekin myyntiluettelossa olevalle myyntiartikkelille annettu yksilöllinen viite, jonka avulla tämä myyntiartikkeli voidaan yksilöidä Amazon-verkkokauppa-alustalla.

Lisäksi oletetaan, jonka mukaan verkkosivuston tai minkä tahansa muun sähköisen asiakirjan sisältöä voidaan koska tahansa muuttaa, automaattinen soveltaminen ilman vakavia ja tarkistettuja epäilyjä siitä, että käsiteltävässä asiassa todisteita olisi muutettu, tekisi tehottomaksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetun periaatteen, jonka mukaan mitättömyysvaatimuksen esittäjän toimittamia todisteita on arvioitava suhteessa toisiinsa.

- [*Tuomio 6.6.2019, Rietze v. EUIPO – Volkswagen \(Ajoneuvo VW Caddy\) \(T-192/18, EU:T:2019:379\)*](#)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa tässä tuomiossa EUIPO:n päätöksen, jonka mukaan VW Caddy -ajoneuvoa esittävä malli on uusi asetuksen N:o 6/2002 5 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja sillä on yksilöllinen luonne kyseisen asetuksen 6 artiklassa tarkoitettulla tavalla. Tämän asian taustalla on mitättömyysmenettely, jonka oli pannut vireille kantaja Rietze, joka on autojen pienoismalleja kauppaava saksalainen yhtiö. Riidanalainen malli oli malli, joka esittää Volkswagenin vuonna 2011 markkinoille saattamaa VW Caddy -ajoneuvoa. Osoittaakseen aiemman mallin julkiseksi tuleminen kantaja viittasi kyseisen auton aikaisempaan malliin eli VW Caddy (2K) Life -malliin, joka oli saatettu markkinoille vuonna 2004.

Ensimmäiseksi unionin yleinen tuomioistuin hylkää kantajan väitteen, jonka mukaan EUIPO:n olisi ensinnäkin pitänyt määrittää kyseessä olevien mallien eri ominaisuuksien painoarvot, toiseksi arvioida niiden yhteisiä piirteitä ja kolmanneksi tehdä ero niiden esteettisten ominaisuuksien ja teknisten ominaisuuksien välillä.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin hylkää kantajan väitteen, jonka mukaan EUIPO oli jättänyt ottamatta huomioon tiettyjä todisteita, joihin sisältyi kuva aikaisemmasta mallista. Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että mitättömyysvaatimuksen tehneen asianosaisen on toimitettava aikaisemman mallin täsmällinen ja täydellinen yksilöinti ja kuva ja ettei valituslautakuntaa voida vaatia yhdistelemään erilaisia kuvia tuotteesta, johon aikaisempi malli sisältyy, saati korvaamaan useimpiin kuviin sisältyvää osaa sellaisella osalla, joka esiintyy vain yhdessä kuvassa.

- [*Tuomio 20.10.2021, JMS Sports v. EUIPO – Inter-Vion \(Spiraalinmuotoiset hiuslenkit\) \(T-823/19, EU:T:2021:718\)*](#)

JMS Sports sp. z o.o. oli sellaisen spiraalinmuotoista hiuslenkkiä esittävän yhteisömallin haltija, jota koskeva rekisteröintihakemus jätettiin EUIPO:lle 24.6.2010. Inter-Vion S.A. haki kyseisen mallin julistamista mitättömäksi muun muassa sillä perusteella, ettei se ei ollut uusi. Aiempien

mallien julkiseksi tulemisen todistamiseksi se esitti internetsivustoilta otettuja kuvakaappauksia vuodelta 2009.

EUIPO:n valituslautakunta piti toteen näytettynä, että aiemmat mallit, jotka olivat samanlaisia kuin riidanalainen malli, olivat tulleet julkisiksi. Näin ollen se totesi, ettei riidanalainen malli ollut uusi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja määrittää, millainen todistusarvo on annettava sellaisille internetsivustoilta otetuille tiedoille, joihin vedotaan mallin julkiseksi tulemisen ajankohdan osoittamiseksi³¹.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi, että todisteet, jotka on hankittu Googlen hakukoneen ja Wayback Machinen kaltaisilla vapaasti saatavilla olevilla välineillä ja jotka esitetään ensimmäisen kerran unionin yleisessä tuomioistuimessa, on jätettävä tutkimatta. Ne eivät nimittäin kuulu asian tosiseikastoon, sellaisena kuin se oli esitettyä valituslautakunnassa, eikä niitä siten voida ottaa huomioon riidanalaisen päätöksen laillisuuden valvonnassa.

Muistutettuaan, että mitättömyysvaatimuksen tekijä voi vapaasti valita esittämänsä todisteet, unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että mallin kuvan ilmestyminen internetiin on tapahtuma, jota voidaan pitää ”julkaisemisena”, ja että sen on siten katsottava merkitsevän ”julkiseksi tulemista”. Unionin yleinen tuomioistuin korostaa, ettei kuvakaappausten todistusvoimaa ole rajoitettu.

Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että internetsivustoilta otetuista kuvakaappauksista ilmenivät selvästi mallit, jotka olivat samanlaisia kuin riidanalainen malli, sekä kyseisten internetsivustojen täydelliset URL-osoitteet³² ja päivämäärät, joina ne olivat tulleet julkisiksi, ja nämä päivämäärät olivat aikaisempia kuin riidanalaisen mallin rekisteröintihakemuksen tekemispäivä. Yksi kuvakaappaus sisälsi lisäksi muita aikaleimattuja tietoja eli käyttäjien kommentteja, jotka osoittivat, että malli oli tullut julkiseksi 1.11.2009.

Unionin yleinen tuomioistuin myös korostaa, että se abstrakti mahdollisuus, että verkkosivuston sisältöä tai päivämäärää on manipuloitu, ei yksinään ole riittävä peruste kyseenalaistaa internetsivustolta otetuista kuvakaappauksista muodostuvien todisteiden uskottavuutta. Tämä uskottavuus voidaan kyseenalaistaa vain vetoamalla seikkoihin, jotka konkreettisesti viittaavat manipulointiin. Vaikka Wayback Machine -palvelusta hankittuun kuvakaappaukseen ei sisälly kuvaa kyseisestä tuotteesta, se on silti merkityksellinen tietolähde, joka tukee kyseisiltä internetsivustoilta otettujen kuvakaappausten luotettavuutta. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että julkiseksi tuleminen on näytetty toteen.

Todistustaakan jakautumisesta unionin yleinen tuomioistuin toteaa lopuksi, että koska mitättömyysvaatimuksen tekijä esitti internetistä peräisin olevia todisteita aiempien mallien julkiseksi tulemisen osoittamiseksi, mallin haltijan asiana oli todistaa, etteivät nämä tiedot olleet uskottavia. Tässä yhteydessä mallioikeuden haltijan ei edellytetty todistavan, että kyseisiä internetsivustoja oli manipuloitu, vaan sen edellytettiin esittävän konkreettisia seikkoja, jotka

³¹ Asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

³² Uniform Resource Locator.

uskottavasti viittasivat tällaiseen manipulointiin, kuten ilmeisiä väärentämiseen viittaavia merkkejä, toimitettujen tietojen kiistattomia ristiriitaisuuksia tai ilmeisiä epä johdonmukaisuuksia, jotka voivat kohtuullisesti antaa aiheutta epäillä kuvakaappausten aitoutta.

d) Armonaika

- [Tuomio 14.6.2011, *Sphere Time v. SMHV – Punch \(Hihnaan kiinnitetty kello\)* \(T-68/10, EU:T:2011:269\)³³](#)

Unionin yleinen tuomioistuin asettaa tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä³⁴, mitättömyysmenettelyn yhteydessä asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 2 kohdan soveltamisen edellytykseksi sen, että mitättömyysvaatimuksessa tarkoitettun mallin haltijan on osoitettava, että tämä on joko sen mallin luoja, johon mainitun vaatimuksen perusteeksi vedotaan, tai se, jolle mallin luoja oikeudet ovat siirtyneet. Muistutettakoon, että asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 2 kohdan mukaan on mahdollista jättää mallin julkiseksi tuleminen huomiotta, jos malli, jolle suojaa haetaan, on tullut julkiseksi joko mallin luoja tai sen, jolle tämän oikeudet ovat siirtyneet, taikka tai kolmannen osapuolen toimesta mallin luoja tai sen, jolle tämän oikeudet ovat siirtyneet, toimittamien tietojen tai tekemien toimien perusteella rekisteröinti- tai etuoikeushakemuksen jättöpäivää edeltävien 12 kuukauden aikana.

5. Malli, joka on osa monitahoista tuotetta

a) Suojan edellytykset

- [Tuomio 9.9.2014, *Biscuits Poult v. SMHV – Banketbakkerij Merba \(Keksi\)* \(T-494/12, EU:T:2014:757\)](#)

Biscuits Poult SAS oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn keksejä esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Valituslautakunta kumosi mitättömyysosaston päätöksen, jolla hylättiin Banketbakkerij Merba BV:n tekemä mitättömäksi julistamista koskeva vaatimus, ja julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi sillä perusteella, ettei se ollut luonteeltaan yksilöllinen.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja katsoo, ettei tuotteen näkymättömiä ominaisuuksia, jotka eivät liity sen ulkomuotoon, voida ottaa huomioon sen ratkaisemisessa, voiko riidanalainen malli saada suojaa.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tässä tuomiossa, että asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 kohdassa säädetään erityissäännöstä, joka koskee nimenomaisesti malleja, joita sovelletaan tai jotka sisältyvät kyseisen asetuksen 3 artiklan c alakohdassa tarkoitettun moniosaisen tuotteen osana olevaan tuotteeseen. Kyseisen säännön mukaan tällaisia malleja suojataan ainoastaan silloin, jos ensinnäkin osa pysyy sen moniosaiseen tuotteeseen liittämisen jälkeen näkyvissä kyseisen tuotteen tavanomaisen käytön aikana ja jos toiseksi osan näkyvät ominaisuudet

³³ Ks. myös otsikot "1 3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä" ja "1 3. e) Yksilöllinen luonne – Yleisvaikutelma".

³⁴ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "1 3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä", s. 12.

täyttävät sellaisenaan uutuutta ja yksilöllistä luonnetta koskevat edellytykset. Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 6/2002 3 artiklan c alakohdassa tarkoitettujen moniosaisen tuotteen osien, jotka voidaan valmistaa ja myydä moniosaisesta tuotteesta erillään, erityinen luonne, on perusteltua, että lainsäätäjällä mahdollistaa niiden rekisteröimisen malleina sillä edellytyksellä, että ne ovat näkyvissä moniosaiseen tuotteeseen liittämisen jälkeen, kuitenkin siten, että mahdollisuus rajoittuu niihin kyseisten osien kohtiin, jotka ovat näkyvissä moniosaisen tuotteen tavanomaisen käytön aikana, siltä osin kuin tällaiset kohdat ovat uusia ja luonteeltaan yksilöllisiä. Unionin yleinen tuomioistuin päättää tästä, että koska tuote – tässä tapauksessa keksi – ei ole asetuksen N:o 6/2002 3 artiklan c alakohdassa tarkoitettu moniosainen tuote, koska se ei koostu useista osista, jotka voidaan vaihtaa siten, että se voidaan purkaa ja koota uudelleen, valituslautakunta ei ole tehnyt virhettä katsoessaan, että tuotteen näkymättömiä ominaisuuksia, jotka eivät liity sen ulkomuotoon, ei voitu ottaa huomioon sen ratkaisemisessa, voiko kyseessä olevalle mallille saada suoja.

- [Tuomio 3.10.2014, Cezar v. SMHV – Poli-Eco \(Insert\) \(T-39/13, EU:T:2014:852\)](#)

Cezar Przedsiębiorstwo Produkcyjne Dariusz Bogdan Niewiński oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn listoja esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto hyväksyi Poli-Eco Tworzywa Sztuczne sp. z o.o.:n esittämän mitättömyysvaatimuksen ja julisti mallin mitättömäksi sillä perusteella, ettei se ollut uusi.

Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä pysyttää mitättömyysosaston päätös, ja katsoo, että yhteisömallin uutuutta ja yksilöllistä luonnetta ei voida arvioida vertaamalla sitä aikaisempaan malliin, joka monimutkaisen tuotteen osana ei ole näkyvissä tuotteen tavanomaisessa käytössä.

Näkyvyyttä koskevaa arviointiperustetta, sellaisena kuin se esitetään asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 12 perustelukappaleessa, jonka mukaan yhteisömalleille myönnettävää suojaa ei pitäisi ulottaa tuotteen osiin, jotka eivät sen tavanomaisen käytön aikana ole näkyvissä, eikä osien sellaisiin piirteisiin, jotka eivät ole näkyvissä asennuksen jälkeen, sovelletaan täten aikaisempaan malliin.

- [Tuomio 28.10.2021, Ferrari \(C-123/20, EU:C:2021:889\)](#)

Ferrari esitteli mallin FXX K yleisölle ensi kertaa 2.12.2014 päivätyssä lehdistötiedotteessaan, joka sisälsi kaksi valokuvaa, joissa näkyy ajoneuvon sivu- ja etuprofiili.

Mansory Design & Holding GmbH (jäljempänä Mansory Design), jonka kotipaikka on Saksassa, on vuodesta 2016 alkaen valmistanut ja myynyt personalisointiin tarkoitettujen lisäosien sarjoja (ns. tuning-sarjoja), jotka on tarkoitettu Ferrarin toisen maantieajoon tarkoitettujen mallien, jota valmistetaan sarjatuotantona, ulkoasun muokkaamiseen enemmän Ferrari FXX K:n näköiseksi.

Ferrari nosti loukkauskanteen ja esitti liitännäisvaatimuksia Mansory Designiä vastaan sillä perusteella, että kolmeen rekisteröimättömään yhteisömalliin, jotka koskevat FXX K -mallin osia eli korin osia, liittyviä oikeuksia on väitetysti loukattu. Ferrarin mukaan nämä yhteisömallit ovat olleet olemassa siitä alkaen, kun Ferrari julkaisi 2.12.2014 päivätyksen lehdistötiedotteen.

Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfin alueellinen alioikeus, Saksa) hylkäsi kaikki nämä vaatimukset. Oberlandesgericht Düsseldorfin (Düsseldorfin osavaltion ylioikeus, Saksa) tehdyn valituksen johdosta kyseinen tuomioistuin hylkäsi Ferrarin valituksen, koska se katsoi, ettei ensimmäistä ja toista mallia, joihin on vedottu, ole koskaan ollut olemassa, koska Ferrari ei ole osoittanut, että tiettyä itsenäisyyttä ja tiettyä muodon täydellisyyttä koskeva vähimmäisvaatimus täyttyy, kun taas kolmas malli, johon on vedottu, on toki olemassa, mutta Mansory Design ei ole loukannut sitä.

Unionin tuomioistuin, jolle on esitetty ennakkoratkaisukysymys, lausuu siitä, voiko tuotteen kuvien julkiseksi tekeminen, kuten auton valokuvien julkaiseminen, aiheuttaa kyseisen tuotteen osan mallin julkiseksi tulemisen, ja jos voi, missä määrin tämän osan ulkoasu on oltava itsenäinen koko tuotteeseen nähden, jotta voidaan tutkia, onko tällä ulkoasulla yksilöllinen luonne.

Unionin tuomioistuin toteaa muun muassa, että unionin oikeutta on tulkittava siten, että tuotteen kuvien julkiseksi tekeminen, kuten auton valokuvien julkaiseminen, aiheuttaa tuotteen osan mallin julkiseksi tulemisen tai moniosaisen tuotteen osan mallin julkiseksi tulemisen, jos tämän osan ulkoasu voidaan selvästi yksilöidä tässä julkiseksi tekemisessä³⁵.

Ensiksi unionin tuomioistuin toteaa, että yhteisömallin suojan syntymiselle asetetut aineelliset edellytykset riippumatta siitä, onko malli rekisteröity vai rekisteröimätön, eli uutuus ja yksilöllinen luonne, ovat samat sekä tuotteiden että niiden osien osalta³⁶. Jos suojan saamisen aineelliset edellytykset täyttyvät, rekisteröimättömän yhteisömallin syntymisen muodollinen edellytys on julkiseksi tuleminen asetuksen N:o 6/2002 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti³⁷. Se, että koko tuotteen mallin julkiseksi tuleminen merkitsee myös kyseisen tuotteen osan mallin julkiseksi tulemistä, edellyttää, että kyseisen osan ulkoasu on selvästi tunnistettavissa kyseisen julkiseksi tekemisen yhteydessä. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että mallin luojilla olisi velvollisuus tehdä julkiseksi erikseen tuotteidensa jokainen osa, jolle ne haluavat saada rekisteröimättömän yhteisömallin suojaa.

Toiseksi unionin tuomioistuin korostaa, että asetuksen N:o 6/2002 6 artiklassa³⁸ tarkoitettulla yksilöllisen luonteen käsitteellä ei säännellä tuotteen mallin ja niiden osien mallien, joista kyseinen tuote muodostuu, välisiä suhteita vaan näiden mallien ja muiden aikaisempien mallien välisiä suhteita. Sen tutkimiseksi, täyttääkö tuotteen osan taikka moniosaisen tuotteen osan ulkoasu yksilöllisen luonteen edellytyksen, on tarpeen, että kyseinen osa muodostaa tuotteen tai moniosaisen tuotteen näkyvän osa-alueen, joka on hyvin rajattu linjojen, ääriviivojen, värien, muotojen tai erityisen pintarakenteen avulla. Tämä edellyttää, että tämän osan ulkoasu on itsessään omiaan luomaan kokonaisvaikutelman eikä voi täysin sulautua koko tuotteeseen.

³⁵ Asetuksen N:o 6/2002 3 artiklan a ja c alakohdassa, 4 artiklan 2 kohdassa ja 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

³⁶ Asetuksen N:o 6/2002 4–6 artiklassa tarkoitettulla tavalla.

³⁷ Kyseisen artiklan mukaan "mallin katsotaan tulleen [julkiseksi] [unionissa], jos se on julkaistu, asetettu näytteille, sitä on käytetty liiketoiminnassa tai se on muuten julkistettu siten, että se on voinut kohtuudella tulla [unionissa] kyseisellä alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä".

³⁸ Asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että mallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet julkisiksi.

b) Moniosaisen tuotteen korjaaminen

- [Tuomio 20.12.2017, Acacia ja D'Amato \(C-397/16 ja C-435/16, EU:C:2017:992\)](#)

Audi ja Porsche olivat useiden auton alkuperäisten kevytmetallivanteille myönnettyjen yhteisömallien haltijoita. Acacia valmisti ja myi jäljennösvanteita, jotka olivat usein ulkoasultaan tai toiminnallisesti samanlaisia kuin alkuperäiset vanteet. Audi oli nostanut Tribunale Milanossa (Milanon alioikeus, Italia) kanteen ja Porsche Landgericht Stuttgartissa (Stuttgartin alueellinen alioikeus, Saksa) kanteen, joissa ne vaativat toteamaan, että Acacian harjoittama kyseisten vanteiden valmistus ja myynti merkitsivät niiden yhteisömallien loukkaamista. Ennakkoratkaisupyynnöt esittäneet tuomioistuimet, joista toinen on italialainen ja toinen saksalainen ja joiden käsiteltäviksi näistä kahdesta ratkaisusta tehdyt valitukset oli saatettu, lykkäsivät asioiden käsittelyä voidakseen esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä asetuksen N:o 6/2002 110 artiklan 1 kohdassa säädetyn "korjauslausekkeen" tulkinnasta.

Tässä lausekkeessa todetaan, että yhteisömalliin perustuvaa suojaa ei ole mallilla, joka on moniosaisen tuotteen osa, jota käytetään kyseisen moniosaisen tuotteen korjaamiseen sen alkuperäisen ulkoasun palauttamiseksi.

Unionin tuomioistuin, jolta kysytään, asetetaanko asetuksen N:o 6/2002 110 artiklan 1 kohdassa siinä säädetyn suojan poissulkemisen edellytykseksi, että suojattu malli on riippuvainen sen moniosaisen tuotteen ulkoasusta, johon kyseinen osa sisällytetään, korostaa asetuksen N:o 6/2002 110 artiklan 1 kohdassa asetettua tavoitetta, joka on välttää tiettyjen varaosien kytkösmarkkinoiden syntymistä ja erityisesti välttää sitä, että kuluttaja, joka ostaa pitkäikäisen tuotteen, joka voi olla kallis, olisi ennalta määräämättömäksi ajaksi sidottu ostamaan ulkoisia osia moniosaisen tuotteen valmistajalta. Tässä tarkoituksessa unionin tuomioistuin toteaa kirjaimellisen ja teleologisen tulkinnan perusteella, että tämän säännöksen soveltamisala ei rajoitu sellaisen moniosaisen tuotteen osiin, "jonka ulkoasusta suojattu malli on riippuvainen", ja korostaa, että tämä tulkinta edistää "korjauslausekkeen" tavoitetta rajoittaa varaosien kytkösmarkkinoiden syntymistä.

Unionin tuomioistuin, jolta kysytään lisäksi vaadituista edellytyksistä "korjauslausekkeessa" säädetyn poissulkemisen soveltamiseksi, toteaa ensinnäkin, että tätä poissulkemista voidaan soveltaa vain osiin, joiden suoja perustuu yhteisömalliin ja jotka näin ollen täyttävät etenkin asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 kohdassa säädetty suojan edellytykset. Viimeksi mainitulla säännöksellä varmistetaan moniosaisen tuotteen osan muodostavan tuotteen suoja, jos yhtäältä osa sen jälkeen, kun se on sisällytetty moniosaiseen tuotteeseen, pysyy näkyvässä tuotteen tavanomaisen käytön aikana, ja jos toisaalta nämä osan näkyvät piirteet itsessään täyttävät mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa edellytetyt uutuuden ja yksilöllisen luonteen vaatimukset. Tällainen on tilanne sellaisten vanteita koskevien yhteisömallien osalta, joiden haltijoita asianomaiset valmistajat ovat.

Unionin tuomioistuin katsoo seuraavaksi, että mainitut vanteet ovat 110 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja moniosaisen tuotteen osia, koska tällainen vanne on moottoriajoneuvon osa, jota

ilman tätä tuotetta ei voida käyttää tavanomaisesti. Unionin tuomioistuin toteaa edellytyksestä, jonka mukaan kyseistä osaa on "käytet[tävä] moniosaisen tuotteen korjaamiseen", että tämän "korjauslausekkeen" soveltamisalan ulkopuolelle jää näin ollen kaikenlainen osan käyttö mieltymysten vuoksi tai pelkästään mukavuussyistä, kuten muun muassa osan vaihtaminen esteettisistä syistä tai moniosaisen tuotteen yksilöllistämiseksi, mutta sen soveltaminen edellyttää päinvastoin, että osan käyttö on tarpeen moniosaisen tuotteen korjaamiseksi, kun tästä on tullut viallinen. Unionin tuomioistuin katsoo lopuksi, että korjaaminen on toteutettava moniosaisen tuotteen alkuperäisen ulkoasun palauttamiseksi. Unionin tuomioistuin korostaa tältä osin sellaisen osan näkyvyyden tarpeellisuutta, jolla on vaikutus moniosaisen tuotteen ulkoasun korjaamiseen kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Unionin tuomioistuin toteaa näiden näkökohtien perusteella, että asetuksen N:o 6/2002 110 artiklan 1 kohtaa sovelletaan pelkästään sellaisiin moniosaisen tuotteen osiin, jotka ovat ulkoasultaan samanlaisia kuin alkuperäiset osat, mikä ei ole tilanne silloin, jos varaosa ei vastaa värinsä tai kokonsa puolesta alkuperäistä osaa tai jos moniosaisen tuotteen ulkoasua on muutettu sen markkinoille saattamisen jälkeen.

Unionin tuomioistuin, jolta kysytään, edellyttääkö asetuksen N:o 6/2002 110 artiklan 1 kohdassa säädetyn poissulkemisen soveltaminen sitä, että moniosaisen tuotteen osan valmistajan tai myyjän on varmistettava, että tämä osa voidaan hankkia vain korjaustarkoitukseen, ja jos näin on, millä tavalla se on tehtävä, korostaa, että moniosaisen tuotteen osan valmistajalla tai myyjällä, joka haluaa hyötyä kyseisessä säännöksessä säädetystä poikkeuksesta, on huolellisuusvelvollisuus. Niiden tehtävänä on täten muun muassa ilmoittaa jatkokäyttäjälle tuotteeseen, sen pakkaukseen, esitteisiin tai myyntiasiakirjoihin tehdyllä selvällä ja näkyvällä merkinnällä se, että kyseiseen osaan sisältyy malli, joiden haltijoita ne eivät ole, ja se, että tämä osa on tarkoitettu käytettäväksi yksinomaan moniosaisen tuotteen korjaamiseen sen alkuperäisen ulkoasun palauttamiseksi. Niiden on myös varmistettava asianmukaisin keinoin, muun muassa sopimuksin, että nämä jatkokäyttäjät eivät aio käyttää kyseisiä osia tavalla, joka ei sovellu yhteen asetuksen N:o 6/2002 110 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten kanssa, ja lisäksi niiden on pidättäydyttävä tällaisten osien myynnistä, jos ne tietävät tai niillä on perusteltuja syitä olettaa, että tätä osaa ei käytetä säädettyjen edellytysten mukaisesti.

6. Teknisen käyttötarkoituksen mukaan määräytyvät mallit sekä liitoskohtien mallit

- [Tuomio 8.3.2018, DOCERAM \(C-395/16, EU:C:2018:172\)](#)

DOCERAM GmbH oli useiden sellaisten yhteisömallien haltija, jotka oli rekisteröity hitsauksessa käytettäviä keskitystappeja varten. Kyseinen yhtiö oli nostanut CeramTec GmbH:ta, joka myös valmisti ja myi keraamisia keskitystappeja samoina muunnelmina kuin ne, jotka suojataan kyseisillä malleilla, vastaan kanteen, jossa se vaati yhteisömalliansa loukkaamisen lopettamista. Mitättömäksi julistamista koskevan vastakanteen johdosta mainitut mallit julistettiin mitättömiksi sillä perusteella, että kyseisten tuotteiden ulkoasun piirteet määräytyivät pelkästään tuotteiden teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfin osavaltion ylioikeus, Saksa), jonka käsiteltäväksi asia oli saatettu, päätti esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen ja kysyä siltä, onko vaihtoehtoisten mallien olemassaololla ratkaiseva merkitys arvioitaessa sitä, määräytyvätkö tuotteen ulkoasun piirteet pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

Unionin tuomioistuin toteaa ensimmäiseksi, että asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sen arvioimiseksi, määräytyvätkö tuotteen ulkoasun piirteet pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, on selvitettävä, onko tämä tekninen käyttötarkoitus ainoa nämä piirteet määrittänyt tekijä, eikä vaihtoehtoisten mallien olemassaolo ole tältä osin ratkaisevaa.

Alkuun unionin tuomioistuin toteaa nimittäin asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohdan sanamuodosta, että siinä ei aseteta mitään kriteeriä sen arvioimiseksi, määräytyvätkö tuotteen ulkoasun kyseessä olevat piirteet pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, eikä tämän asetuksen mistään säännöksestä ilmene, että sellaisten vaihtoehtoisten mallien olemassaolo, joilla voidaan toteuttaa sama tekninen käyttötarkoitus kuin kyseessä olevalla tuotteella, muodostaisi ainoan kriteerin kyseessä olevan artiklan soveltamiselle.

Seuraavaksi unionin tuomioistuin toteaa asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohdan asiayhteydestä, että tämä säännös kuuluu tämän asetuksen II osaston 1 jaksoon, jonka otsikko on "Suojan edellytykset", ja koskee tilannetta, jossa suojaa ei anneta tuotteen ulkoasun piirteille, kun ne määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan. Lisäksi mainitun asetuksen johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen mukaan se, ettei suojaa anneta tässä tapauksessa, ei merkitse, että mallilla on oltava esteettisiä ominaisuuksia. Unionin tuomioistuin päätelee tästä, ettei suojan saamiseksi saman asetuksen nojalla ole välttämätöntä, että kyseessä olevan tuotteen ulkoasulla olisi esteettinen ulottuvuus.

Unionin tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että ulkonäkö on mallin ratkaiseva piirre ja että tällainen toteamus tukee asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohdan sellaista tulkintaa, jonka mukaan tässä säännöksessä suljetaan pois tämän asetuksen mukaisen suojan piiristä tilanne, jossa kyseessä olevan tuotteen teknisen käyttötarkoituksen toteuttamisen tarve on ainoa tekijä, joka määrittä sen, miten suunnittelija valitsi tämän tuotteen ulkoasun tietyn piirteen, kun taas muunlaisilla seikoilla ja erityisesti visuaalisilla seikoilla ei ollut mitään vaikutusta tämän piirteen valintaan.

Lopuksi unionin tuomioistuin toteaa, että tätä tulkintaa tukee myös asetuksen N:o 6/2002 tavoite. Kyseisen asetuksen johdanto-osan viidennestä ja seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee, että sen tavoitteena on luoda yhteisömalli, jota sovelletaan suoraan kaikissa jäsenvaltioissa ja jota suojataan kaikki jäsenvaltiot käsittävällä alueella, ja edistää innovointia sekä uusien tuotteiden kehittelyä ja niiden tuotantoon tehtäviä investointeja myöntämällä tehostettu teollisten mallien suoja. Kun kyse on erityisesti asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohdasta, luettuna yhdessä tämän asetuksen johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen kanssa, tämän säännöksen tarkoituksena on välttää se, että teknologista innovaatiota estettäisiin antamalla mallisuoja ulkoasun niille piirteille, jotka määräytyvät yksinomaan tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

Toiseksi unionin tuomioistuin toteaa, että sen määrittämiseksi, määräytyvätkö kyseessä olevat tuotteen ulkoasun piirteet pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, kansallisen

tuomioistuimen asiana on ottaa huomioon kunkin yksittäistapauksen kaikki merkitykselliset objektiiviset olosuhteet, eikä tältä osin ole tukeuduttava ”objektiivisen tarkkailijan” näkökulmaan.

Unionin tuomioistuin täsmentää, että tällaisessa arvioinnissa on otettava huomioon muun muassa kyseessä oleva malli, objektiiviset olosuhteet, joista ilmenevät kyseessä olevan tuotteen ulkoasun piirteiden valintaan vaikuttaneet syyt, sen käyttöön liittyvät tiedot tai sellaisten vaihtoehtoisten mallien olemassaolo, joilla voidaan toteuttaa sama tekninen käyttötarkoitus, sikäli kuin näiden olosuhteiden ja tietojen tueksi on olemassa luotettavaa näyttöä.

- [Tuomio 18.11.2020, Tinnus Enterprises v. EUIPO – Mystic Products ja Koopman International \(Nesteiden jakeluvälineet\) \(T-574/19, EU:T:2020:543\)](#)³⁹

Tinnus Enterprises LLC oli sellaisen yhteisömallin haltija, jota koskeva rekisteröintihakemus jätettiin EUIPO:lle 10.3.2015 ja jota on tarkoitus soveltaa tuotteeseen ”nesteiden jakeluvälineet”. Mystic Products Import & Export SL teki 7.6.2016 ja Koopman International BV 19.4.2017 riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen. Ne vetosivat erityisesti asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan yhteisömalli ei anna suojaa tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

EUIPO:n valituslautakunta julisti 12.6.2019 tekemällään päätöksellä kyseisen mallin mitättömäksi ja totesi, että malli perustui tuotteen eli nesteiden jakeluvälineiden piirteisiin, jotka määräytyivät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja tulkitsee ensimmäistä kertaa asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan yhteisömalli ei anna suojaa tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, sekä täydentää siten unionin tuomioistuimen 8.3.2018 antamassaan tuomiossa DOCERAM⁴⁰ tekemää arviointia.

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa aluksi, että tuomion DOCERAM mukaan sen arvioimiseksi, määräytyvätkö tuotteen ulkoasun piirteet pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, on selvitettävä, onko tämä tekninen käyttötarkoitus ainoa nämä piirteet määrittänyt tekijä, eikä vaihtoehtoisten mallien olemassaolo ole tältä osin ratkaisevaa. Arviointi on suoritettava kolmessa vaiheessa: on määritettävä kyseessä olevan tuotteen tekninen käyttötarkoitus, arvioitava mainitun tuotteen ulkoasun piirteitä ja tutkittava kaikkiin merkityksellisiin objektiivisiin olosuhteisiin nähden se, määräytyvätkö nämä piirteet pelkästään kyseessä olevan tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää, että jos ainakin yksi kyseessä olevan tuotteen ulkoasun piirteistä ei määräydy pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, kyseinen malli on pätevä ja tämä piirre saa suojaa.

Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että mikäli kaikki tuotteen ulkoasun piirteet määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, kyseessä oleva malli ei ole

³⁹ Tästä tuomiosta tehdyille valitukselle ei myönnetty valituslupaa (määräys 5.5.2021, [Tinnus Enterprises v. EUIPO, \(C-29/21 P, ei julkaistu, EU:C:2021:357\)](#)).

⁴⁰ Ks. tuomio 8.3.2018, [DOCERAM](#) (C-395/16, EU:C:2018:172), joka on esitetty tässä muistiossa otsikon ”16. Teknisen käyttötarkoituksen mukaan määräytyvät mallit sekä liitoskohtien mallit” alla, s. 28.

pätevä, paitsi jos mainittujen piirteiden sijoittelu määräytyy sellaisten seikkojen perusteella, jotka eivät määräydy yksinomaan kyseessä olevan tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan, ja siitä erityisesti saatava visuaalinen yleisvaikutelma menee pelkkää teknistä käyttötarkoitusta pidemmälle.

Tämän jälkeen se muistuttaa, että tuotteen ulkoasun piirteiden yksilöinnin on tapauksen mukaan tapahduttava mallin pelkän visuaalisen tutkimisen perusteella tai sen on perustuttava mallin perusteelliseen tarkasteluun, ja vahvistaa EUIPO:n omaksuman kannan ja katsoo, että se seikka, että kyseessä olevan tuotteen ulkoasun piirteet ja tuotteen muodostavat yksittäiset osat ovat yhteneviä, ei merkitse sitä, että valituslautakunta olisi tehnyt virheen näiden piirteiden arvioinnissa.

Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että tuomion DOCERAM mukaan sellaisten vaihtoehtoisten mallien olemassaolo, joilla voidaan toteuttaa sama tekninen käyttötarkoitus, on merkityksellinen objektiivinen olosuhde, joka on otettava huomioon arvioitaessa sitä, määräytyvätkö kyseessä olevan tuotteen ulkoasun piirteet pelkästään sen teknisen käyttötarkoituksen mukaan. Tästä unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että EUIPO on kyseessä olevaa mallia arvioidessaan ottanut perustellusti huomioon paitsi muut Tinnus Enterprisesin mallit myös muut merkitykselliset objektiiviset olosuhteet, kuten Tinnus Enterprisesin tekemän eurooppapatenttia koskevan hakemuksen, todetakseen, että kaikki kyseessä olevan tuotteen ulkoasun piirteet määräytyivät pelkästään sen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että EUIPO on ottanut huomioon kaikki merkitykselliset objektiiviset olosuhteet, joita ovat tukeneet luotettavat todisteet, ja toteaa, että kyseessä olevan tuotteen ulkoasu ei määräytynyt esteettisten seikkojen perusteella tapahtuneen piirteiden erityisen sijoittelun mukaan vaan pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

7. Ristiriita aikaisemman mallin kanssa

- [Tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo \(Pyöreä mainostarvike\) \(T-9/07, EU:T:2010:96\)⁴¹](#)

PepsiCo oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn pelien muodossa olevia mainostarvikkeita esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Valituslautakunta kumosi mitättömyysoaston päätöksen, jolla hyväksyttiin Grupo Promerin mitättömäksi julistamista koskeva hakemus, ja katsoi, ettei riidanalainen malli ollut ristiriidassa aikaisemman mallin kanssa.

Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja kumoo mainitun päätöksen todeten, että kyseisten mallien väliset erot eivät riittäneet siihen, että asiantunteva käyttäjä saa niistä erilaisen yleisvaikutelman.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdassa vahvistettua luetteloa yhteisömallin mitättömyysperusteista on pidettävä tyhjentyvänä eikä siinä

⁴¹ Tästä tuomiosta tehty valitus hylättiin 20.10.2011 annetulla tuomiolla [PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic](#) (C-281/10 P, EU:C:2011:679), joka on esitetty otsikon "1 3. c) Yksilöllinen luonne – Asiantunteva käyttäjä" alla.

mainita riidanalaisen yhteisömallin haltijan vilpillisyyttä. Unionin yleinen tuomioistuin määrittelee myös tiettyjä asetuksen N:o 6/2002 perustavanlaatuisia käsitteitä. Ristiriidan käsitteessä unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan d alakohtaa on tulkittava niin, että yhteisömalli on ristiriidassa aikaisemman mallin kanssa, kun otetaan huomioon mallin luoja vapaus kyseisen yhteisömallin kehittämisessä, kun asiantunteva käyttäjä ei saa yhteisömallista erilaista yleisvaikutelmaa kuin aikaisemmasta yhteisömallista, johon vedotaan. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin selventää käsitteiden ”mallin luoja vapaus mallin kehittämisessä”, ”asiantunteva käyttäjä” ja ”yleisvaikutelma” ulottuvuutta. Mallin luoja vapaudesta mallin kehittämisessä unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että sen on määräydyttävä erityisesti tuotteen tai tuotteen osan teknisestä käyttötarkoituksesta johtuvien rajoitusten tai tuotteeseen sovellettavien lakisääteisten vaatimusten perusteella.

- [Tuomio 21.4.2021, Bibita Group v. EUIPO – Benkomers \(juomapullo\) \(T-326/20, EU:T:2021:208\)](#)

Benkomers OOD oli jättänyt 13.3.2017 EUIPO:lle juomapulloa esittävän yhteisömallin rekisteröintihakemuksen. Kantaja Bibita Group teki mallin rekisteröinnin jälkeen vaatimuksen tämän mallin mitättömäksi julistamisesta asetuksen N:o 6/2002 52 artiklan 1 kohdan d alakohdan iii alakohdan nojalla. Bibita Group väitti, että koska asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan d alakohdan iii alakohdan yhteydessä on sovellettava samoja arviointiperusteita kuin arvioitaessa yksilöllistä luonnetta tämän asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä 6 artiklan kanssa, nojalla, riidanalaiselta mallilta puuttuu yksilöllinen luonne siihen malliin nähden, jonka haltija se on ja joka on suojattu riidanalaisen mallin rekisteröintihakemuksen tekopäivää aikaisemmasta päivästä alkaen. Mitättömyysosasto hylkäsi mitättömyysvaatimuksen⁴² ja EUIPO:n valituslautakunta hylkäsi valituksen.

Tässä tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin hylkää Bibita Groupin kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja täsmentää asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun ristiriidan käsitettä.

Aluksi unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan d alakohtaa on tulkittava niin, että yhteisömalli on ristiriidassa aikaisemman mallin kanssa, kun otetaan huomioon mallin luoja vapaus kyseisen yhteisömallin kehittämisessä, kun asiantunteva käyttäjä ei saa yhteisömallista erilaista yleisvaikutelmaa kuin aikaisemmasta yhteisömallista, johon vedotaan.

Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin täsmentää väitteestä, jonka mukaan aikaisempi malli saa erityisen laajaa suojaa, että vaikka asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa viitataan kyseisten mallien luomien yleisvaikutelmien väliseen ”selvään” eroon, asetuksen 6 artiklan sanamuoto on selvä ja yksiselitteinen. Tätä säännöstä koskevan oikeuskäytännön mukaan mainitun asetuksen 25 artiklan 1 kohdan d alakohdan soveltamiseksi ja sen arvioimiseksi, onko kyseisten mallien välillä ristiriita, on täten otettava huomioon, että malli

⁴² Asetuksen N:o 6/2002, sellaisena kuin se on muutettuna, 25 artiklan 1 kohdan d alakohdan iii alakohdan mukaan yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi, jos yhteisömalli on ristiriidassa aikaisemman mallin kanssa, joka on tullut julkiseksi rekisteröintihakemuksen tekemispäivän jälkeen tai, jos vaaditaan etuoikeutta, yhteisömallin etuoikeuspäivän jälkeen ja joka on suojattu edellä mainittua päivää aikaisemmasta päivästä lähtien teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän, Genevessä 2.7.1999 tehdyn Geneven asiakirjan, joka on hyväksytty 18.12.2006 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2006/954/EY (EUVL 2006, L 386, s. 28) ja joka on voimassa yhteisössä, nojalla rekisteröidyn mallioikeuden tai tällaista oikeutta koskevan hakemuksen perusteella.

voi saada yhteisömallin tarjoaman suojan, jos asiantunteva käyttäjä saa tästä mallista erilaisen yleisvaikutelman kuin aikaisemmasta mallista.

Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin korostaa, että vaikka aikaisemman mallin muoto olisi ollut rekisteröinnin ajankohtana täysin uusi kyseisellä teollisuudenalalla, tällaisen muodon omaleimaisuus ei anna aikaisemmalle mallille laajempaa suojaa kuin suoja, joka sillä on asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Aikaisemman mallin ulkoasun väitetty uudenlaisuus tai omaperäisyys ei myöskään vaikuta riidanalaisen mallin yksilöllisen luonteen arviointiin.

Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa yhteisömallin yksilöllisen luonteen arviointiperusteista ja arvioi asiantuntevan käyttäjän kyseisistä malleista saamaa yleisvaikutelmaa. Se korostaa, että tältä osin tehtävä arviointi merkitsee sitä, että huomioon otetaan kaikki muut kyseessä olevien mallien erottavat tekijät kuin ne, jotka eivät ole riittäviä vaikuttamaan mainittuun yleisvaikutelmaan.

Kyseessä olevissa malleissa on kuitenkin merkittäviä eroja. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että valituslautakunta totesi asianmukaisesti, ettei riidanalainen malli ole ristiriidassa aikaisemman mallin kanssa mainitun asetuksen 25 artiklan 1 kohdan d alakohdan iii alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

8. Erottavan merkin käyttö myöhemmässä mallissa

- [Tuomio 12.5.2010, Beifa Group v. SMHV – Schwan-Stabilo Schwanhäußer \(Kirjoitusväline\) \(T-148/08, EU:T:2010:190\)](#)

Beifa Group Co. Ltd. oli SMHV:ssä (nykyisin EUIPO) rekisteröidyn, kirjoitusvälineitä esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Mitättömyysosasto julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi aikaisemman kolmiulotteisen tavaramerkin haltijan Schwan-Stabilo Schwanhäußer GmbH & Co KG:n sille tekemän mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen perusteella. Se katsoi lähinnä, että riidanalaisessa mallissa oli käytetty aikaisempaa tavaramerkkiä, joten se oli samankaltainen aikaisemman tavaramerkin kanssa. Koska riidanalaisen mallin ja aikaisemman tavaramerkin kattamat tavarat olivat samat, mitättömyysosasto katsoi, että kyseisten tavaroiden kohdeyleisön keskuudessa oli sekaannusvaara.

Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä pysyttää mitättömyysosaston päätös, kumoaa kyseisen päätöksen ja selventää tulkintaa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdasta, jossa säädetään, että yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi ainoastaan, jos myöhemmässä mallissa käytetään erottavaa merkkiä ja tätä merkkiä koskevassa yhteisön tai asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä annetaan merkin haltijalle oikeus kieltää tällainen käyttö. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan mainittu artikla kattaa myös tapauksen, jossa merkit ovat samankaltaisia, eikä ainoastaan tapauksia, jossa merkit ovat samoja, joten valituslautakunta ei tehnyt virhettä tulkitessaan säännöstä siten, että erottavan merkin haltija voi vedota siihen ja vaatia myöhemmän yhteisömallin mitättömäksi julistamista, kun mainitussa mallissa käytetään merkkiä, joka on samankaltainen tämän haltijan merkin kanssa.

Unionin yleinen tuomioistuin tarkastelee myös kysymystä siitä, miten mitättömäksi julistamista koskevassa hakemuksessa tarkoitetun yhteisömallin haltijan on esitettävä vaatimus merkin tosiasiallista käyttöä koskevien todisteiden esittämisestä, koska asetuksessa N:o 6/2002 ei ole tätä koskevia erityissäännöksiä. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kyseinen vaatimus on esitettävä EUIPO:lle nimenomaisesti ja hyvissä ajoin. Sitä vastoin vaatimusta todisteiden esittämisestä sellaisen aikaisemman merkin tosiasiallisesta käytöstä, johon on vedottu yhteisömallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tueksi, ei voida esittää ensimmäistä kertaa vasta valituslautakunnassa.

- [Tuomio 24.9.2019, Piaggio & C. v. EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group \(Mopedit\) \(T-219/18, EU:T:2019:681\) b](#)⁴³

Zhejiang Zhongneng Industry Group Co. Ltd oli EUIPO:ssa rekisteröidyn mopedeja ja moottoripyöriä esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. EUIPO:n valituslautakunta kumosi mitättömyysosaston päätöksen, jolla hyväksyttiin Piaggio & C. SpA:n tekemä mitättömäksi julistamista koskeva hakemus, ja katsoi, ettei riidanalaiselta mallilta puuttunut uutuus eikä yksilöllinen luonne.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja katsoo, ettei valituslautakunta tehnyt arviointivirhettä katsoessaan, ettei asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohtaa sovellettaessa kohdeyleisön keskuudessa ole mitään sekaannusvaaraa, joka sisältää myös vaaran miellelyhtymästä.

Unionin yleinen tuomioistuin selventää tässä tuomiossa ulottuvuutta ja käsitteitä, jotka liittyvät rekisteröidyn yhteisömallin mitättömyysperusteeseen, joka johtuu aikaisemman erottavan merkin käytöstä mallissa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan vastaisesti.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että koska yhtäältä aikaisemmasta tavaramerkistä, johon Piaggio & C. vetosi ja jonka muodostaa myös aikaisemmalla mallilla suojattu skootterin kolmiulotteinen muoto, saatava visuaalinen yleisvaikutelma eroaa riidanalaisesta mallista saatavasta yleisvaikutelmasta ja koska toisaalta estetiikalla on tärkeä merkitys keskivertokuluttajan, jolla on korkea tarkkavaisuusaste, tekemässä valinnassa, riidanalaisessa mallissa ei ole käytetty aikaisempaa tavaramerkkiä kyseisten tavaroiden samanlaisuudesta huolimatta.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa erityisesti, että havainnoidessaan aikaisemmalla tavaramerkillä suojatun skootterin kolmiulotteisen mallin ja riidanalaisen mallin muotoa keskivertokuluttaja, jolla ei ole ammattialan tuntijan syvällistä teknistä tietämystä, ei korkeasta tarkkaavaisuustasostaan huolimatta kuitenkaan tunnista spontaanisti X-muotoa korin takaosan ja istuimen alustan välissä tai käänteistä Ω-muotoa istuimen alustan ja jalkasuojan välissä eikä huomaa automaattisesti jalkasuojan nuolen muotoa. Rungon kohdalla hän huomaa ennen kaikkea eron aikaisemman tavaramerkin rungon suippenevan muodon ja enemmän puoliympyrää muistuttavan riidanalaisen mallin muodon välillä. Yleisemmällä tasolla

⁴³ Ks. myös otsikko "1.9. Tekijänoikeudella suojatun teoksen luvaton käyttö".

keskivertokuluttaja, jonka tarkkaavaisuusaste on korkea, huomaa aikaisemmalla tavaramerkillä suojatulle skootterin kolmiulotteiselle muodolle ominaisten tyylin, linjojen ja ulkomuodon eroavan visuaalisesti riidanalaisen mallin vastaavista tekijöistä.

9. Tekijänoikeudella suojatun teoksen luvaton käyttö

- [Tuomio 23.10.2013, Viejo Valle v. SMHV – Établissements Coquet \(Kahvikuppi ja aluslautanen, joissa on uurteita, ja syvä lautanen, jossa on uurteita\) \(T-566/11 ja T-567/11, EU:T:2013:549\)](#)

Viejo Valle, SA, oli sellaisten yhteisömallien haltija, jotka esittivät kahvikuppia ja aluslautasta, joissa on uurteita, sekä syvää lautasta, jossa on uurteita. Väliintulijana oleva Établissements Coquet esitti asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan f alakohtaan perustuvat vaatimukset näiden mallien mitättömäksi julistamisesta. Se vetosi kahteen astiaan, joita varten se vaati Ranskan lain mukaisen tekijänoikeuden suojaa. SMHV (nykyisin EUIPO) julisti riidanalaiset mallit mitättömiksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja muistuttaa, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 3 kohdassa ja asetuksen N:o 2245/2002 28 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdassa edellytetään, että yhteisömallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen esittäjän on oltava hakemuksen perusteena olevan, jäsenvaltion lainsäädännössä suojatun tekijänoikeuden haltija ja että vaatimuksen tekijä esittää EUIPO:lle tiedot, joista tämä käy ilmi.

Tarkasteltaessa sitä, onko mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen esittäjä tekijänoikeuden haltija tässä säännöksessä tarkoitettulla tavalla, ja sitä, onko tekijänoikeudesta esitetty näyttöä virastolle, ei voida sivuuttaa sen jäsenvaltion eli Ranskan lainsäädäntöä, johon mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tueksi on vedottu. Sovellettava jäsenvaltion oikeus nimittäin tulee erityisesti kysymykseen tässä yhteydessä, kun määritellään sitä, millä tavoin sellaisen teoksen tekijänoikeuksien saaminen ja toteennäyttäminen toteutuvat, johon on vedottu mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen tueksi.

- [Tuomio 24.9.2019, Piaggio & C. v. EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group \(Mopedit\) \(T-219/18, EU:T:2019:681\)⁴⁴](#)

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä⁴⁵, ettei valituslautakunta tehnyt arviointivirhettä katsoessaan käytettävissään olleen aineiston perusteella, ettei riidanalaisessa mallissa ole asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohtaa sovellettaessa käytetty luvattomasti Italian ja Ranskan lainsäädännön mukaisilla tekijänoikeuksilla suojattua aikaisempaa mallia vastaavaa skootterimallia.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että Italian tekijänoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla riidanalaisessa mallissa ei kuitenkaan ole havaittavissa aikaisempaa mallia vastaavan skootterimallin muotoa koskevista ominaispiirteistä muodostuvan taiteellisen ja luovan ytimen käyttöä. Riidanalaisessa mallissa korin takaosan ja istuimen alustan välissä sekä

⁴⁴ Ks. myös otsikko "I 8. Erottavan merkin käyttö myöhemmässä mallissa".

⁴⁵ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "I 8. Erottavan merkin käyttö myöhemmässä mallissa", s. 34.

istuimen alustan ja jalkasuojan välissä on nimittäin pikemminkin kulmikkaita linjoja. Sen teräväkärkinen jalkasuoja esittää lokasuojaan asti pikemminkin ”solmiota” kuin nuolta. Riidanalaisen mallin rungon muoto ei ole suippeneva aikaisemman mallin rungon pisaramuodosta poiketen.

Lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen mukaan myöskään aikaisemman mallin erityistä ulkonäköä sekä erityistä ”pyöreää, feminiinistä ja vintagemaista” muotoa ei ole riidanalaisessa mallissa, jolle ovat ominaisia suorat linjat ja kulmat, joten aikaisempaa mallia vastaavasta teoksesta ja riidanalaisesta mallista saa erilaisen vaikutelman.

II Mallien antamat oikeudet

1. Mallioikeuden haltijuus

- [Tuomio 2.7.2009, FEIA \(C-32/08, EU:C:2009:418\)](#)

Fundación Española para la Innovación de la Artesanía (jäljempänä FEIA) suunnitteli D'ARTES-hankkeen, jossa käsityöverstaat saattoivat ammattilaisen toteuttaman muotoiluhankkeen välityksellä luoda tuoteperheen markkinoille saatettavaksi. AC&G SA vastasi hankkeen toimeksisaajana suunnittelijoiden valitsemisesta sekä sopimusten tekemisestä heidän kanssaan. AC&G SA teki Cul de Sac Espacivaio Creativo SL:n (jäljempänä Cul de Sac) kanssa suullisen sopimuksen, joka ei kuulunut Espanjan työlainsäädännön soveltamisalaan ja jonka mukaan Cul de Sac vastasi mallin toteuttamisesta uuden tuotekokoelman luomisessa.

Cul de Sac suunnitteli seinäkellosarjan (käkikellot), joka valmistettiin ja julkistettiin D'ARTES-hankkeen yhteydessä. Sittenmin Cul de Sac ja Acierta Product & Position SA valmistivat ja saattoivat markkinoille käkikelloja. FEIA nosti niitä vastaan loukkauksanteen Juzgado de lo Mercantil no 1 de Alicante y no 1 de Marca Comunitariassa (Alicanten kauppaoikeudellisia asioita ja yhteisön tavaramerkkejä käsittelevä tuomioistuin nro 1, Espanja), ja väitti, että kyseessä olevia käkikelloja koskevien rekisteröimättömien yhteisömallioikeuksien omistusoikeus kuului sille.

Yhteisöjen tuomioistuin toteaa sille esitetyistä ennakkoratkaisukysymyksistä, jotka koskevat tilaustyönä tehdyn yhteisömallin haltijuutta, että asetuksen N:o 6/2002 14 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan oikeus yhteisömalliin kuuluu työnantajalle, jos mallin on luonut työntekijä työtehtäviä suorittaessaan tai työnantajan ohjeita noudattaessaan, jollei sopimuksella ole toisin sovittu tai jos sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä ei toisin määrätä, ei sovelleta tilaustyönä tehtyyn yhteisömalliin.

Yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena on nimittäin ollut määrittää asetuksen 14 artiklan 3 kohdassa säädetty erityinen järjestelmä tietyn tyyppisen sopimussuhteen eli työsuhteen avulla, mikä sulkee pois mahdollisuuden soveltaa kyseistä poikkeusta muihin sopimussuhteisiin, kuten tilauksesta tehtyjä yhteisömalleja koskeviin sopimussuhteisiin.

Silloin kun kyse on yhtäältä tilaustyönä tehdyistä rekisteröimättömistä yhteisömalleista ja toisaalta siltä osin kuin kansallisessa lainsäädännössä tällaisia malleja ei rinnasteta työsuhteessa luotuihin malleihin, asetuksen N:o 6/2002 14 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että oikeus yhteisömalliin kuuluu mallin luoneelle, ellei sitä ole sopimuksella luovutettu siirronsaajalle.

Kyseisen asetuksen 14 artiklan 1 kohdan mukainen yhteisömallin luojan mahdollisuus luovuttaa oikeus yhteisömalliin sopimusteitse siirronsaajalle näet sekä seuraa kyseisen artiklan sanamuodosta että on asianomaisella asetuksella tavoiteltujen tavoitteiden mukaista. Tältä osin yhteisömallisuojan mukauttaminen kaikkien yhteisössä toimivien teollisuudenalojen tarpeisiin sopimusteitse tapahtuvan yhteisömallioikeuden luovutuksen kautta on omiaan auttamaan sen olennaisen tavoitteen saavuttamisessa, joka koskee yhteisömallin antamien oikeuksien saattamista tehokkaasti voimaan koko yhteisön alueella. Sitä paitsi sen lisäksi, että tehostettu teollisten mallien suoja rohkaisee yksittäisiä muotoilijoita antamaan oman panoksensa yhteisön

osaamiseen tällä alalla, se myös edistää innovointia sekä uusien tuotteiden kehittelyä ja niiden tuotantoon tehtäviä investointeja.

On kuitenkin kansallisen tuomioistuimen tehtävänä tutkia tällaisen sopimuksen sisältö tältä osin ja tarvittaessa ratkaista, onko mallin luoja tosiasiallisesti luovuttanut oikeuden rekisteröimättömään yhteisömalliin siirronsaajalle soveltamalla tällaisen sopimuksen sisältöä tutkiessaan sopimuksia koskevaa lainsäädäntöä selvittääkseen, kenelle oikeus rekisteröimättömään yhteisömalliin kyseisen asetuksen 14 artiklan 1 kohdan mukaan kuuluu.

2. Mallioikeuden vaikutukset

- [Tuomio 16.2.2012, Celaya Emparanza y Galdos Internacional \(C-488/10, EU:C:2012:88\)](#)

Celaya Emparanza y Galdos Internacional SA oli sellaisen yhteisömallin haltija, joka muodostuu maanteiden merkitsemiseen käytettävästä merkkipaalusta ja jota koskeva rekisteröintihakemus jätettiin EUIPO:lle 26.10.2005. Proyectos Integrales de Balizamiento SL saattoi vuonna 2007 markkinoille merkkipaalun. Vuonna 2008 se sai EUIPO:ssa rekisteröidyksi kyseisestä paalusta muodostuvan yhteisömallin. Koska Celaya Emparanza y Galdos Internacional katsoi, ettei mainitusta paalusta saatu yleisvaikutelma eroa sen mallista saatavasta yleisvaikutelmasta, se nosti loukkauksen Juzgado de lo Mercantil no 1 de Alicante y no 1 de Marca Comunitariassa (Alicanten kauppaoikeudellisia asioita ja yhteisön tavaramerkkejä käsittelevä tuomioistuin nro 1, Espanja). Proyectos Integrales de Balizamiento väitti, että niin kauan kuin sen mallin rekisteröintiä ei ollut julistettu mitättömäksi, sillä oli käyttöoikeus, joten tämän oikeuden käyttämistä ei voitu pitää loukkauksena.

Unionin tuomioistuin toteaa sille esitetyn ennakkoratkaisupyynnön perusteella, että asetuksen N:o 19/2002 19 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että rekisteröidyn yhteisömallin tuottaman yksinoikeuden loukkaamista koskevassa riita-asiassa oikeus estää kolmansia osapuolia käyttämästä mainittua mallia ulottuu kehen tahansa kolmanteen osapuoleen, joka käyttää mallia, josta asiantunteva käyttäjä ei saa erilaista yleisvaikutelmaa, mukaan lukien sellaiseen kolmanteen osapuoleen, joka on myöhemmin rekisteröidyn yhteisömallin haltija, kolmannen osapuolen tarkoituksista ja menettelystä riippumatta.

Asetuksen säännöksiä on tulkittava ottamalla huomioon aikaprioriteettiperiaate, jonka mukaan aikaisemmin rekisteröidyllä yhteisömallilla on etusija myöhemmin rekisteröityihin yhteisömalleihin nähden. Muun muassa asetuksen 4 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että malli suojataan yhteisömallilla vain, jos se on uusi ja luonteeltaan yksilöllinen. Jos kahden rekisteröidyn yhteisömallin välillä on ristiriitatilanne, ensimmäiseksi rekisteröidyn yhteisömallin oletetaan täyttävän kyseiset edellytykset yhteisön suojan saamiseksi ennen jälkimmäiseksi rekisteröityä yhteisömallia. Myöhemmin rekisteröidyn yhteisömallin haltija voi siten saada hänelle asetuksessa myönnettyä suojaa ainoastaan, jos hän osoittaa mitättömyyskanteen tai mahdollisesti vastakanteen avulla, että aikaisemmin rekisteröity yhteisömalli ei täytä jotakin näistä edellytyksistä.

Asetuksen N:o 6/2002 45-48 artiklassa säädettyssä yhteisömallin rekisteröintimenettelyssä EUIPO tutkii hakemusta koskevat muodolliset vaatimukset, sellaisina kuin niistä säädetään asetuksessa. Jos hakemus täyttää mainitut vaatimukset, se on asetuksen 3 artiklan

a alakohdassa tarkoitetun mallin määritelmän mukainen eikä se ole yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastainen, virasto kirjaa hakemuksen yhteisömallien rekisteriin rekisteröitynä yhteisömallina. Kyse on siis nopeasti suoritettavasta, olennaisilta osin muodollisesta valvonnasta, joka ei, kuten asetuksen johdanto-osan 18 perustelukappaleessa todetaan, edellytä sellaista aineellista tutkintaa, jossa ennen rekisteröintiä tutkitaan yksityiskohtaisesti, täyttyvätkö suojan saamisen edellytykset, ja jossa ei myöskään EU-tavaramerkistä annetun asetuksen N:o 207/2009 mukaisesta rekisteröintimenettelystä poiketen ole vaihetta, jossa aikaisemmin rekisteröidyn mallin haltija voi vastustaa rekisteröintiä. Pelkästään tulkitsemalla asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ”kolmannen osapuolen” käsitettä siten, että sen piiriin kuuluu kolmas osapuoli, joka on myöhemmin rekisteröidyn yhteisömallin haltija, voidaan siis taata asetuksella tavoiteltu rekisteröityjen yhteisömallien tehokasta suojaa koskeva päämäärä sekä loukkauksenteiden tehokas vaikutus.

- [Tuomio 22.6.2016, Thomas Philipps \(C-419/15, EU:C:2016:468\)](#)

Grüne Welle Vertriebs GmbH:lla oli Saksassa yksinoikeudella käyttöluva pesupallon yhteisömalliin. Tätä käyttöilupaa ei ollut kirjattu yhteisömallirekisteriin. Thomas Philipps GmbH jakeli mainostuotteita, joihin kuului pesupallo. Koska Grüne Welle Vertriebs katsoi, että tällä tuotteella loukataan pesupallon rekisteröityä yhteisömallia ja tämän mallin haltija oli antanut sille toimivallan käyttää sen omissa nimissä kaikkia mallin antamia oikeuksia, se kehotti Thomas Philippsia pidättymään kyseisen tuotteen myynnistä ja nosti vahingonkorvauskanteen sille aiheutuneesta vahingosta.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfin osavaltion ylioikeus, Saksa), jonka käsiteltäväksi asia oli saatettu, tiedustelee yhtäältä, voidaanko Grüne Welle Vertriebsin kanne ottaa tutkittavaksi, vaikka Grüne Welle Vertriebsiä ei ole kirjattu rekisteriin käyttöluvan haltijana, ja toisaalta, voiko se vaatia oman vahinkonsa korvaamista.

Unionin tuomioistuin toteaa sille esitetyn ennakkoratkaisupyynnön perusteella, että ensinnäkin asetuksen N:o 6/2002 33 artiklan 2 kohdan ensimmäistä virkettä on tulkittava siten, että käyttöluvan haltija voi nostaa käyttöluvan kohteena olevan rekisteröidyn yhteisömallin loukkaamista koskevan kanteen, vaikka käyttöilupaa ei ole merkitty yhteisömallirekisteriin. Asetuksen N:o 6/2002 32 artiklan 3 kohtaa on tulkittava toiseksi siten, että käyttöluvan haltija voi tämän säännöksen mukaisesti itse vireille panemassaan yhteisömallin loukkaamista koskevassa menettelyssä vaatia oman vahinkonsa korvaamista.

Unionin tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että asetuksen N:o 6/2002 33 artiklan 2 ja 3 kohdan tarkoituksena on säännellä asetuksen 28, 29 ja 32 artiklassa tarkoitettujen oikeustoimien oikeusvaikutuksia sellaisiin kolmansiin nähden, joilla on tai joilla voi olla oikeuksia rekisteröityyn yhteisömalliin.

Seuraavaksi kaikki asetuksen N:o 6/2002 III osastossa, jonka otsikko on ”Yhteisömali omistusoikeuden kohteena”, ovat artikkelit, mukaan lukien mainitun asetuksen 33 artikla, sisältävät sääntöjä, jotka liittyvät yhteisömalleihin omistusoikeuden kohteina. Näin on asetuksen 28, 29 ja 32 artiklan osalta, jotka liittyvät oikeustoimiin, joille on yhteistä malliin liittyvien oikeuksien luominen tai siirtäminen.

Lopuksi asetuksen N:o 6/2002 32 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan käyttöluvan haltijan oikeus nostaa yhteisömallin loukkaamista koskeva kanne riippuu vain kyseisen mallinhaltijan suostumuksesta, jollei käyttöilupaa koskevassa sopimuksessa toisin määrätä.

Lisäksi asetuksen N:o 6/2002 32 artiklan 5 kohdan mukaan käyttölupa merkitään rekisteriin yhden osapuolen pyynnöstä. Tässä artikkelissa, kuten myös asetuksen 29 artikkelissa, ei kuitenkaan ole sellaista säännöstä, joka vastaisi mainitun asetuksen 28 artiklan b alakohtaa, jonka mukaan "siirronsaaja ei voi vedota yhteisömallin rekisteröinnistä johtuviin oikeuksiin ennen kuin siirto on merkitty rekisteriin".

Asetuksen N:o 6/2002 28 artiklan b alakohta jäisi sitä paitsi vaille merkitystä, jos tämän asetuksen 33 artiklan 2 kohtaa pitäisi tulkita siten, että se estäisi kaikkiin asetuksen 28, 29 ja 32 artiklassa tarkoitettuihin oikeustoimiin vetoamisen kolmansia vastaan, jos niitä ei ole merkitty rekisteriin.

Lisäksi sillä, ettei kyseisen asetuksen 28, 29 ja 32 artiklassa tarkoitettuihin oikeustoimiin voida vedota kolmansia vastaan, kun niitä ei ole merkitty rekisteriin, suojataan henkilöitä, joilla on tai joilla voi olla oikeuksia yhteisömalliin omistusoikeuden kohteena. Tästä seuraa, ettei asetuksen 33 artiklan 2 kohdan ensimmäistä virkettä sovelleta pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, jossa käyttöoikeuden haltija väittää, että kolmas mallia loukkaamalla loukkaa rekisteröidyn yhteisömallin antamia oikeuksia.

Unionin tuomioistuin toteaa toiseksi, että asetuksen N:o 6/2002 32 artiklan 3 ja 4 kohdassa luodaan oikeussuojakeinot, joita yhteisömallin käyttöoikeuden haltija voi käyttää yhteisömallin loukkaajia vastaan. Näiden säännösten mukaan käyttöoikeuden haltija voi joko nostaa kanteen – panemalla vireille loukkausmenettelyn mallinhaltijan suostumuksella tai yksinoikeuden antavan käyttöluvan tapauksessa ilman suostumusta, mikäli yhteisömallin haltija, jolle asiasta on ilmoitettu, ei kohtuullisen ajan kuluessa itse nosta loukkauskannetta –, tai yhtyä mallinhaltijan nostamaan loukkauskanteeseen. Viimeksi mainittu vaihtoehto on ainoa ilman yksinoikeutta annetun käyttöoikeuden haltijalle, joka ei saa mallinhaltijalta suostumusta toimia yksin.

Jos käyttöluvan haltija voi vaatia vahinkonsa korvaamista yhtymällä yhteisömallin haltijan nostamaan loukkauskanteeseen, sen on voitava vaatia tämän vahingon korvaamista myös silloin, kun se nostaa itse loukkauskanteen – joko yhteisömallin haltijan suostumuksella tai ilman tämän suostumusta, jos käyttölupa on annettu yksinoikeudella ja yhteisömallin haltija ei asiaa koskevan ilmoituksen jälkeen ole ryhtynyt toimiin.

Käyttöluvan haltijan käytössä olevien oikeussuojakeinojen järjestelmä ei lisäksi olisi johdonmukainen, jos käyttöluvan haltija voisi puolustaa omia etujaan vain yhtymällä yhteisömallin haltijan nostamaan kanteeseen, kun se voi yhteisiä etuja puolustaakseen nostaa kanteen itse – joko haltijan suostumuksella tai yksinoikeuden antavan käyttöluvan tapauksessa jopa ilman tämän suostumusta.

III Menettely ja oikeussuoja

1. Rekisteröintihakemus ja -menettely – Tarkastelun viiteajankohta

- [Tuomio 16.2.2017, Antrax It v. EUIPO – Vasco Group \(Luonnollisen kierron vedenlämmittimet, joita käytetään lämpöpattereissa\) \(T-828/14 ja T-829/14, EU:T:2017:87\)](#)

Antrax It Srl oli kahden EUIPO:ssa rekisteröidyn luonnollisen kierron vedenlämmittimiä esittävän yhteisömallin haltija asetuksen N:o 6/2002 nojalla. Valituslautakunta kumosi mitättömyysosaston päätöksen, jolla hyväksyttiin yhtiön, jonka seuraaja Vasco Group NV on, esittämät mitättömyysvaatimukset, asianmukaisten perustelujen puuttumisen vuoksi ja julisti riidanalaiset mallit mitättömiksi sillä perusteella, etteivät ne ole luonteeltaan yksilöllisiä.

Unionin yleinen tuomioistuin kumosi käsiteltäväkseen saatetun kanteen perusteella, joka oli nostettu tästä ensimmäisestä valituslautakunnan päätöksestä, mainitun päätöksen, koska sitä ei ollut perusteltu alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käymisen osalta⁴⁶. Asiat palautettiin valituslautakuntaan, joka julisti uudelleen riidanalaiset mallit mitättömiksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu uusista valituslautakunnan päätöksistä, ja täsmentää ajankohtaa, johon nähden on tarkasteltava mallin yksilöllistä luonnetta ja todettava mahdollinen alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käyminen asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Kantaja väitti, että valituslautakunta teki virheen alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käymisen arvioinnin ajankohdan osalta ottamalla huomioon riidanalaisen päätöksen tekopäivän, vaikka tätä loppuun käymistä oli arvioitava riidanalaisen mallien rekisteröinnin hakemishetkeen nähden.

Tältä osin se toteaa, että riidanalaisen mallin rekisteröintihakemuksen tekemispäivä on se ajankohta, johon nähden on asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti tutkittava riidanalaisen mallin yksilöllistä luonnetta ja todettava mahdollinen alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käyminen. Se toteaa täten, että valituslautakunta teki kantajan väitteen mukaisesti virheen mahdollisen alan muotoilumahdollisuuksien loppuun käymisen arvioinnin ajankohdan osalta. Se toteaa kuitenkin, ettei valituslautakunnan tekemä virhe voi johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

2. Mitättömyysvaatimus ja -menettely

a) Mitättömyysvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

- [Tuomio 17.5.2018, Basil v. EUIPO – Artex \(Polkupyörän korit\) \(T-760/16, EU:T:2018:277\)](#)

Basil BV oli polkupyörän koreja esittävän yhteisömallin haltija. Artex SpA jätti EUIPO:lle tämän mallin mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen sillä perusteella, että se ei ollut luonteeltaan yksilöllinen. Basil väitti, ettei tätä mitättömäksi julistamista koskevaa vaatimusta

⁴⁶ Tuomio 13.11.2012, [Antrax It v. SMHV – THC\(Lämpöpatteri\)](#), (T-83/11 ja T-84/11, EU:T:2012:592), joka on selostettu tässä muistiossa otsikon "1.3. d) Yksilöllinen luonne – Mallin luojan vapaus", s. 13.

voitu ottaa tutkittavaksi, koska EUIPO oli jo aikaisemmassa päätöksessään hylännyt riidanalaista mallia koskevan mitättömyysvaatimuksen.

EUIPO katsoi, että mitättömäksi julistamista koskeva vaatimus voitiin ottaa tutkittavaksi, ja julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää käsiteltäväkseen saatetun kanteen, joka on nostettu valituslautakunnan päätöksestä, ja muistuttaa kysymyksestä, joka koskee sellaisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen tutkittavaksi ottamista, jonka osalta EUIPO on jo hylännyt tällaisen vaatimuksen aikaisemmassa päätöksellään, että asetuksen N:o 6/2002 52 artiklan 3 kohdan mukaan EUIPO:lle tehtyä mitättömäksi julistamista koskevaa hakemusta ei oteta käsiteltäväksi, mikäli yhteisömalleja käsittelevä tuomioistuin on antanut päätöksen samaa asiaa ja samoja osapuolia koskevan ja samoihin seikkoihin perustuvan vaatimuksen johdosta ja mikäli tämä päätös on saanut lainvoiman. Se toteaa täten, että näitä säännöksiä, jotka koskevat ainoastaan yhteisömalleja käsittelevien tuomioistuinten ratkaisuihin, ei sovelleta viraston päätökseen.

Ensiksi nimittäin asetuksen N:o 6/2002 80 artiklan säännöksistä seuraa, että yhteisömalleja käsittelevä tuomioistuin on jäsenvaltion kansallinen tuomioistuin. Asetuksen N:o 6/2002 52 artiklan 3 kohtaa ei näin ollen sovelleta silloin, kun virasto on jo lausunut asiasta, vaan pelkästään silloin, kun jäsenvaltion kansallinen tuomioistuin on tehnyt näin.

Toiseksi asetuksen N:o 6/2002 86 artiklan 5 kohdan säännöksillä, joiden mukaan rekisteröidyn yhteisömallin mitättömyyttä koskevaa vastakannetta ei voida nostaa, mikäli virasto on jo antanut lainvoiman saaneen ratkaisun samojen osapuolten välillä samassa asiassa, jolla on samat perusteet, ei säännellä viraston menettelyjä eikä erityisesti sen valituslautakuntien menettelyjä vaan menettelyjä yhteisömalleja käsittelevissä tuomioistuimissa.

Kolmanneksi asetuksen N:o 6/2002 52 artiklan 3 kohdan analoginen soveltaminen tilanteisiin, joissa virasto on jo tehnyt päätöksen mitättömyysvaatimuksesta, on poissuljettua. Ei nimittäin ole osoitettu, että tässä säännöksessä on puute, joka on ristiriidassa jonkin yleisen oikeusperiaatteen kanssa ja joka voidaan oikaista analogisella soveltamisella.

b) Mitättömyysvaatimuksen kohde

- [Tuomio 27.4.2022, Group Nivelles v. EUIPO – Easy Sanitary Solutions \(Suihkun lattiakaivo\) \(T-327/20, EU:T:2022:263\)⁴⁷](#)

Tässä tuomiossa, jota koskevia tosiseikkoja ja oikeussääntöjä on selostettu edellä⁴⁸, unionin yleinen tuomioistuin sai tilaisuuden selvittää mitättömyysvaatimuksen kohteen määrittämisen edellytyksiä.

EUIPO:n valituslautakunta totesi, että aiemmissa oikeusasteissa tutkittua aikaisempaa mallia ei ollut sisällytetty mitättömyysvaatimukseen, ja otti aikaisempaan mallina huomioon ainoastaan tässä vaatimuksessa mainitut mallit. Se hylkäsi tämän vaatimuksen sillä perusteella, että

⁴⁷ Tästä tuomiosta tehty valitus hylättiin 16.12.2022 annetulla määräyksellä [Group Nivelles v. EUIPO \(C-419/22 P, ei julkaistu\)](#).

⁴⁸ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko "I 3. e) Yksilöllinen luonne – Yleisvaikutelma", s. 17.

riidanalainen malli oli luonteeltaan yksilöllinen ja että se oli näin ollen sitäkin suuremmalla syyllä uusi.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa täten, että aikaisempi malli on yksilöitävä jo mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä, koska siinä määritellään oikeudenkäynnin kohde. Näin ollen harkintavaltaa, joka EUIPO:lle on annettu niiden tosiseikkojen ja todisteiden huomioon ottamiseksi, joita osapuolet eivät ole esittäneet määräajassa, voidaan soveltaa vain tosiseikkoihin ja todisteisiin eikä tietoihin ja aiempien mallien esittämiseen. Vaikka lisätodisteiden huomioon ottamisella voidaan laajentaa mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen tosiseikkoja koskevaa kehystä lisäämällä muita todisteita jo esitetystä aikaisemmista malleista, sillä ei kuitenkaan voida laajentaa kyseisen hakemuksen oikeudellista kehystä, koska mainitun vaatimuksen laajuus on vahvistettu lopullisesti sen esittämispäivänä yksilöimällä aikaisempi malli, johon oli vedottu. Näin ollen on tarkasteltava ainoastaan mitättömyysvaatimuksessa yksilöityjä aikaisempia malleja.

c) Mitättömyysvaatimuksen tarkastelun laajuus

- [Tuomio 10.6.2020, L. Oliva Torras v. EUIPO – Mecánica del Frío \(Ajoneuvojen kiinteät kytkimet\) \(T-100/19, EU:T:2020:255\)](#)

Tässä tuomiossa unionin yleinen selventää EUIPO:n suorittaman tutkimuksen laajuutta asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaan perustuvan yhteisömallin mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen yhteydessä ja lausuu EUIPO:n perusteluvollisuuden laajuudesta tältä osin.

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa EUIPO:n valituslautakunnan päätöksen, joka koski L. Oliva Torrasin ja Mecánica del Fríon välistä mitättömyysmenettelyä, siltä osin kuin kyse oli rekisteröidystä yhteisömallista, joka esittää kytkintä, jolla liitetään jäähdytys- tai ilmastointilaitte moottoriajoneuvoon.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa ensiksi, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa annetaan EUIPO:n elimille toimivalta valvoa mitättömyysvaatimuksen tutkimisen yhteydessä asetuksen 4–9 artiklassa säädettyjen yhteisömallin olennaisten edellytysten noudattamista. Se toteaa tältä osin, että nämä edellytykset ovat kumulatiivisia, minkä vuoksi yhden niistä noudattamatta jättäminen voi sellaisenaan johtaa kyseessä olevan mallin mitättömyyteen. Lisäksi nämä säännökset edellyttävät erilaisten oikeudellisten arviointiperusteiden soveltamista. Näin ollen se katsoo, että mainitun asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan sanamuotoa, luettuna sen asiasisällön ja tavoitteiden valossa, on tulkittava siten, ettei siinä välttämättä tarkoiteta kaikkien tämän saman asetuksen 4–9 artiklassa säädettyjen edellytysten noudattamista vaan siinä voidaan tarkoittaa osapuolten toimittamien tosiseikkojen, todisteiden ja huomautusten avulla suoritettavaa tutkimusta pelkästään yhden näistä edellytyksistä tai niiden osan noudattamisesta.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että valituslautakunnan tehtävänä on määrittää mitättömyysvaatimuksen tueksi esitettyjen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, mitkä ovat asetuksen N:o 6/2002 4–9 artiklassa säädetty edellytykset, joiden noudattamatta jättämiseen käsiteltävässä asiassa oli vedottu ja joita sen on tutkittava ottaen tarvittaessa

huomioon yleisesti tunnetut tosiseikat ja oikeudelliset kysymykset, joita asianosaiset eivät ole esittäneet mutta jotka ovat tarpeen asiassa merkityksellisten säännösten soveltamiseksi. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa näin ollen, että valituslautakunta katsoi virheellisesti, että koska kantajan mitättömyysvaatimus perustui asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, tämä oli aikonut vedota siihen, ettei riidanalainen malli täyttänyt asetuksen 5, 6, 8 ja 9 artiklassa säädettyjä vaatimuksia.

Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy kantajan väitteen, jonka mukaan valituslautakunta ei lausunut siitä, liittyikö riidanalainen malli moniosaisen tuotteen osaan, joka sen jälkeen, kun se on sisällytetty mainittuun tuotteeseen, pysyy näkyvässä tuotteen tavanomaisen käytön aikana asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, vaikka tätä kysymystä oli käsitelty 16.5.2018 annetussa tiedonannossa⁴⁹ ja asianosaisten myöhemmissä huomautuksissa.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tästä aluksi, etteivät valituslautakunnan päätelmät kyseisen artiklan soveltamisesta ilmene selvästi riidanalaisen päätöksen perusteluista sen enempää asianosaisille kuin unionin tuomioistuimelle. Se täsmentää erityisesti, että EUIPO:n ensimmäistä kertaa unionin tuomioistuimissa esittämillä perusteluilla, joiden mukaan kantaja ei ollut vaatinut asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 ja 3 kohdan soveltamista, ei voitu korjata riidanalaisen päätöksen perustelujen puutteellisuutta.

Tämän jälkeen se toteaa, että yhtäältä kysymyksellä siitä, voidaanko asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 ja 3 kohtaa soveltaa käsiteltävässä asiassa, saattaa lähtökohtaisesti olla olennainen merkitys riidanalaisen päätöksen rakenteelle, kun otetaan huomioon sen mahdollinen vaikutus päätöksen perusteluihin ja päätösosaan. Toisaalta unionin yleisen tuomioistuimen mukaan 16.5.2018 annetusta tiedonannosta ilmenee, että valituslautakunta katsoi menettelyn tässä vaiheessa, että asianosaisten väitteet ja niiden tueksi esitetyt todisteet osoittavat, etteivät asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa vahvistetut edellytykset täyty.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että vaikka 16.5.2018 annetun tiedonannon ei voitu katsoa sitovan valituslautakuntaa, sen oli kuitenkin perusteltava asianmukaisesti syyt, joiden vuoksi se katsoi voivansa poiketa tämän tiedonannon toteamuksista, koska tiedonanto ja asianosaisten myöhemmät huomautukset olivat osa asiayhteyttä, jossa se teki riidanalaisen päätöksen. Se korostaa erityisesti, ettei se voi korvata valituslautakunnan tehtävänä olevaa kantajan mitättömyysvaatimuksensa tueksi esittämien väitteiden, tosiseikkojen ja todisteiden tutkintaa omalla tutkinnallaan ratkaistakseen, onko sen käsiteltävänä olevassa asiassa kyse asetuksen N:o 6/2002 4 artiklan 2 ja 3 kohdan soveltamisesta. Kaiken edellä esitetyn perusteella unionin yleinen tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen. Se kuitenkin hylkää kantajan vaatimuksen päätöksen muuttamisesta Edwin-oikeuskäytännön perusteella.

⁴⁹ Valituslautakunnan asianosaisille osoittama tiedonanto, jossa todetaan, että riidanalainen malli on julistettava mitättömäksi, sillä asetuksen N:o 6/2002 4 artiklassa säädettyjä edellytyksiä ei ole noudatettu.

d) Todisteet, joita ei ole esitetty määräajassa

- [Tuomio 10.11.2021, Sanford v. EUIPO – Avery Zweckform \(Etiketit\) \(T-443/20, EU:T:2021:767\)](#)⁵⁰

Tässä tuomiossa, jota koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt on selostettu edellä⁵¹, unionin yleinen tuomioistuin soveltaa yhteisömallien alalla periaatteita, jotka koskevat myöhässä esitettyjen todisteiden tutkittavaksi ottamista.

Se toteaa täten, että EUIPO:lla on myöhässä esitettyjen todisteiden tutkittavaksi ottamisen osalta laaja harkintavalta, koska se voi olla ottamatta huomioon tosiseikkoja, joita osapuolet eivät ole esittäneet määräajassa⁵². Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että kun EUIPO ratkaisee asian mitättömyysmenettelyssä, myöhässä esitettyjen todisteiden huomioon ottaminen voi olla perusteltua, kun ne ovat merkityksellisiä sen käsiteltävänä olevan mitättömyysvaatimuksen ratkaisun kannalta, olosuhteet eivät ole esteenä niiden huomioon ottamiselle ja ne on esitetty määräajassa toimitettujen todisteiden täydennykseksi.

Esillä olevassa asiassa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että valituslautakunta on käyttänyt harkintavaltaansa asianmukaisesti. Ensimmäisen kerran valituslautakunnassa esitetyillä todisteilla pyrittiin nimittäin osoittamaan, että aikaisempi malli oli tullut julkiseksi. Nämä todisteet esitetään niiden todisteiden lisäksi, jotka on jo esitetty mitättömyysosastossa ja joita on pidetty riittämättöminä julkistamisen osoittamiseksi. Näillä todisteilla oli näin ollen merkitystä asian ratkaisun kannalta, ja niillä voitiin pätevästi täydentää jo esitettyjä todisteita.

Kyseessä olevien todisteiden tutkittavaksi ottamisella ei myöskään loukattu kantajan oikeutta tulla kuulluksi, koska se on voinut esittää niitä koskevia huomautuksia valituslautakunnassa.

e) Mallin voimassa pitäminen muutetussa muodossa

- [Määräys 25.10.2021, 4B Company v. EUIPO – Deenz \(Riipus \(koru\)\) \(T-329/20, EU:T:2021:732\)](#)

A oli sydämen muotoista riipusta, johon oli kaiverrettu sana ”pianegonda”, esittävän yhteisömallin haltija. 4B Company Srl vaati EUIPO:lle tekemässään hakemuksessa, että malli julistetaan mitättömäksi sillä perusteella, että siinä oli käytetty aikaisempaa erottavaa merkkiä. Hakemus perustui hakijan PIANEGONDA-sanamerkin käyttöön; kyseinen EU-tavaramerkki oli rekisteröity koruiksi katsottavia tuotteita varten.

A vaati mitättömyysmenettelyssä riidanalaisen mallin voimassa pitämistä muutetussa muodossa asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 6 kohdan mukaisesti ilman PIANEGONDA-sanamerkkiä vastaavaa kaiverusta. 4B Company vastusti mallin voimassa pitämistä muutetussa muodossa sillä perusteella, että sen mukaan mallin ominaislaatu ei säilynyt, mikäli tavaramerkki poistettaisiin. Malli luovutettiin tämän jälkeen Deenz Holding Ltd:lle.

EUIPO:n mitättömyysosasto hylkäsi vaatimuksen riidanalaisen mallin voimassa pitämisestä muutetussa muodossa ja julisti sen kokonaisuudessaan mitättömäksi. Deenz Holdingin tekemän valituksen johdosta EUIPO:n valituslautakunta julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi siltä osin

⁵⁰ Ks. myös otsikko ”1.3. a) Yksilöllinen luonne – Arviointiperusteet”.

⁵¹ Asiaa koskevista tosiseikoista ja oikeussäännöistä ks. otsikko ”1.3. e) Yksilöllinen luonne – Yleisvaikutelma”, s. 16.

⁵² Asetuksen N:o 6/2002 63 artiklan 2 kohdan nojalla.

kuin siinä käytettiin PIANEGONDA-sanamerkkiä ja hyväksyi vaatimuksen mallin pysyttämistä muutetussa muodossa.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää mitättömyysvaatimuksen esittäjän nostaman kanteen sillä perusteella, ettei sillä ole oikeussuojan tarvetta tilanteessa, jossa on kyse sellaisesta mallin rekisteröinnin voimassa pitämisestä koskevasta vaatimuksesta, joka on esitetty mallin mitättömäksi julistamisen jälkeen.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi ensinnäkin, että yhteisömallien rekisteröintiä varten käyttöön otettu järjestelmä perustuu periaatteeseen, jonka mukaan kaikki muodolliset edellytykset täyttävät hakemukset merkitään yhteisömallirekisteriin. Rekisteröity yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi vasta sen jälkeen, kun sen mitättömäksi julistamista on haettu, ja mitättömäksi julistamista voi hakea aikaisemman erottavan merkin haltija muun muassa silloin, kun kyseistä merkkiä – kuten käsiteltävässä asiassa EU-sanamerkkiä, jonka haltija hakija on – käytetään.

Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 6 kohta antaa mahdollisuuden yhteisömallin voimassa pitämiseen siten, että siitä poistetaan sääntöjenvastainen osa. Tällä koko mallin mitättömäksi julistamiseen nähden vaihtoehtoisella ratkaisulla turvataan seuraamuksen oikeasuhteisuus. Riidanalaisen mallin voimassa pitämisellä tähdätään siltä osin kuin se edellyttää osittaista oikeuksista luopumista sekä mallin haltijan että sen merkin haltijan intressien suojaamiseen, jonka käyttäminen on johtanut mallin mitättöintiin.

Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa mitättömyysosaston lausuneen kahdesta vaatimuksesta eli yhtäältä mitättömyysvaatimuksen esittäjän mitättömyysvaatimuksesta, joka käsiteltävässä asiassa hyväksyttiin, ja toisaalta riidanalaisen mallin haltijan vaatimuksesta, joka koskee mallin voimassa pitämistä muutetussa muodossa ja joka hylättiin.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että tätä päätöksen toista osaa voidaan pitää ratkaisuna, jolla ensimmäinen vaatimus olisi hyväksytty.

Koska valituslautakunta hyväksyi mitättömyysvaatimuksen esittäjän vaatimukset, tämän kanteesta unionin yleiselle tuomioistuimelle ei näin ollen voi olla sille mitään hyötyä.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin katsoo, ettei mitättömyysvaatimuksen esittäjä ei voi vaatia valituslautakunnan päätöksen kumoamista siltä osin kuin sillä hyväksyttiin vaatimus riidanalaisen mallin voimassa pitämisestä muutetussa muodossa. Tällaisen mahdollisuuden hyväksyminen merkitsisi näet sitä, että mitättömyysvaatimuksen esittäjä voisi puuttua menettelyyn siihen osaan, joka koskee riidanalaisen mallin haltijan vaatimusta. Mitättömyysvaatimuksen esittäjä pyrkii vetoamalla asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 6 kohdan rikkomiseen muuttamaan mitättömyysvaatimuksen kohdetta ja sen tueksi esitettyjä perusteita, vaikka sen mitättömyysvaatimus perustui saman asetuksen 25 artiklan 1 kohdan e alakohtaan.

Kolmanneksi sitä, että mitättömyysvaatimuksen esittäjä haluaa saada mallin julistettua kokonaisuudessaan mitättömäksi, ei voida katsoa jo syntyneeksi ja edelleen olemassa olevaksi intressiksi saada valituslautakunnan päätös kumotuksi. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo tämän johdosta, ettei kantajalla ole intressiä saada kyseistä päätöstä kumotuksi.

3. Kanne unionin tuomioistuimissa – Tuomioistuinvalvonnan laajuus

- [Tuomio 18.10.2012, Neuman ja Galdeano del Sel v. Baena Grupo \(C-101/11 P ja C-102/11 P, EU:C:2012:641\)](#)

Baena Grupo oli istuvaa henkilöahmoa esittävän yhteisömallin haltija. Herbert Neuman ja Andoni Galdeano del Sel esittivät EUIPO:lle vaatimuksen tämän mallin mitättömäksi julistamisesta. EUIPO julisti riidanalaisen mallin mitättömäksi sillä perusteella, ettei se ollut luonteeltaan yksilöllinen. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi käsiteltäväkseen saatetun kumoamiskanteen johdosta, että asiantunteva käyttäjä sai riidanalaisesta mallista erilaisen yleisvaikutelman kuin aikaisemmasta tavaramerkistä, ja kumosi EUIPO:n päätöksen.

Unionin tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu valitus, jossa EUIPO väittää unionin yleisen tuomioistuimen ylittäneen valvontansa rajat, hylkää tämän valituksen sekä muiden asianosaisten tekemät valitukset ja lausuu unionin yleisen tuomioistuimen harjoittaman tuomioistuinvalvonnan laajuudesta.

Se toteaa, että EUIPO:n tekemästä päätöksestä nostetun kumoamiskanteen yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin voi valvoa kaikin puolin viraston valituslautakuntien päätösten laillisuutta tutkimalla tarvittaessa, pitääkö näiden lautakuntien riidan tosiseikoista esittämä oikeudellinen luonnehdinta paikkansa tai onko näille lautakunnille esitettyjä tosiseikkoja arvioitu virheellisesti. Kun näet unionin yleistä tuomioistuinta on pyydetty arvioimaan viraston valituslautakunnan päätöksen laillisuutta, tämän lautakunnan tosiseikoista tekemä virheellinen arviointi ei voi sitoa unionin yleistä tuomioistuinta siltä osin kuin kyseinen arviointi on osa niitä päätelmiä, joiden laillisuus on kiistetty unionin yleisessä tuomioistuimessa.

Unionin yleinen tuomioistuin voi kylläkin myöntää virastolle – etenkin, jos tämän on tehtävä erittäin teknisiä arviointeja – tiettyä harkintavaltaa ja rajoittaa valituslautakunnan teollismalleja koskevien päätösten osalta itse harjoittamansa valvonnan ilmeisten arviointivirheiden tutkimiseen.

LUETTELO TARKASTELLUISTA UNIONIN TUOMIOISTUIMEN JA UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN RATKAISUISTA

[AIKAJÄRJESTYKSESSÄ]

UNIONIN TUOMIOISTUIN:

Tuomio 2.7.2009, FEIA (C-32/08, EU:C:2009:418).....	s. 36
Tuomio 20.10.2011, PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:679).....	s. 11
Tuomio 16.2.2012, Celaya Emparanza y Galdos International (C-488/10, EU:C:2012:88).....	s. 37
Tuomio 18.10.2012, Neuman ja Galdeano del Sel v. Baena Grupo (C-101/11 P ja C-102/11 P, EU:C:2012:641).....	s. 46
Tuomio 19.6.2014, Karen Millen Fashions (C-345/13, EU:C:2014:2013).....	s. 7
Tuomio 22.6.2016, Thomas Philipps (C-419/15, EU:C:2016:468).....	s. 38
Tuomio 21.9.2017 Easy Sanitary Solutions ja EUIPO v. Group Nivelles (C-361/15 P ja C-405/15 P, EU:C:2017:720).....	s. 4, 6 ja 18
Tuomio 20.12.2017, Acacia ja D'Amato (C-397/16 ja C-435/16, EU:C:2017:992).....	s. 26
Tuomio 8.3.2018, DOCERAM, C-395/16, EU:C:2018:172.....	s. 27
Tuomio 5.7.2018, Mast-Jägermeister v. EUIPO (C-217/17 P, EU:C:2018:534).....	s. 3
Tuomio 28.10.2021, Ferrari (C-123/20, EU:C:2021:889).....	s. 24

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN:

Tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo (Pyöreä mainostarvike)(T-9/07, EU:T:2010:96).....	s. 30
Tuomio 12.5.2010, Beifa Group v. SMHV – Schwan-Stabilo Schwanhäuser (Kirjoitusväline) (T-148/08, EU:T:2010:190).....	s. 32
Tuomio 22.6.2010, Shenzhen Taiden v. SMHV – Bosch Security Systems (Viestintälaite) (T-153/08, EU:T:2010:248).....	s. 9 ja 12
Tuomio 14.6.2011, Sphere Time v. SMHV – Punch (Hihnaan kiinnitetty kello) (T-68/10, EU:T:2011:269).....	s. 12, 16 ja 23
Tuomio 13.11.2012, Antrax It v. SMHV – THC(Lämpöpatteri) (T-83/11 ja T-84/11, EU:T:2012:592).....	s. 13
Tuomio 6.6.2013, Kastenholz v. SMHV – Qwatchme (Kellotaulut) (T-68/11,EU:T:2013:298).....	s. 6

YHTEISÖMALLIT

Tuomio 23.10.2013, Viejo Valle v. SMHV – Établissements Coquet (Kahvikuppi ja aluslautanen, joissa on uurteita, ja syvä lautanen, jossa on uurteita) (T-566/11 ja T-567/11, EU:T:2013:549)	s. 34
Tuomio 21.11.2013, El Hogar Perfecto del Siglo XXI v. SMHV – Wenf International Advisers (Korkkiruuvi) (T-337/12, EU:T:2013:601).....	s. 8
Tuomio 9.9.2014, Biscuits Poult v. SMHV – Banketbakkerij Merba (Keksi) (T-494/12, EU:T:2014:757)	s. 23
Tuomio 3.10.2014, Cezar v. SMHV – Poli-Eco (Insert) (T-39/13, EU:T:2014:852).....	s. 24
Tuomio 21.5.2015, Senz Technologies v. SMHV – Impliva (Sateenvarjot) (T-22/13 ja T-23/13, EU:T:2015:310).....	s. 19
Tuomio 10.9.2015, H&M Hennes & Mauritz v. SMHV – Yves Saint Laurent (Käsilaukut) (T-525/13, EU:T:2015:617).....	s. 14
Tuomio 16.2.2017, Antrax It v. EUIPO – Vasco Group (Luonnollisen kierron vedenlämmittimet, joita käytetään lämpöpattereissa) (T-828/14 ja T-829/14, EU:T:2017:87).....	s. 40
Tuomio 13.6.2017, Ball Beverage Packaging Europe v. EUIPO – Crown Hellas Can (Tölkit) (T-9/15, EU:T:2017:386).....	s. 5
Tuomio 27.2.2018, Gramberg v. EUIPO – Mahdavi Sabet (Kotelo matkapuhelimelle) (T-166/15, EU:T:2018:100).....	s. 20
Tuomio 17.5.2018, Basil v. EUIPO – Artex (Polkupyörän korit) (T-760/16, EU:T:2018:277).....	s. 40
Tuomio 6.6.2019, Rietze v. EUIPO – Volkswagen (Ajoneuvo VW Caddy) (T-192/18, EU:T:2019:379).....	s. 21
Tuomio 6.6.2019, Porsche v. EUIPO – Autec (Moottoriajoneuvot) (T-209/18, EU:T:2019:377).....	s. 15
Tuomio 13.6.2019, Visi/one v. EUIPO – EasyFix (Ajoneuvoissa käytettävä ilmoituskotelo) (T-74/18, EU:T:2019:417).....	s. 12 ja 18
Tuomio 24.9.2019, Piaggio & C. v. EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group (Mopedit) (T-219/18, EU:T:2019:681).....	s. 33 ja 34
Tuomio 10.6.2020, L. Oliva Torras v. EUIPO – Mecánica del Frío (Ajoneuvojen kiinteät kytkimet) (T-100/19, EU:T:2020:255).....	s. 42
Tuomio 18.11.2020, Tinnus Enterprises v. EUIPO – Mystic Products ja Koopman International (Nesteiden jakeluvälineet) (T-574/19, EU:T:2020:543).....	s. 29
Tuomio 21.4.2021, Bibita Group v. EUIPO – Benkomers (Juomapullo) (T-326/20, EU:T:2021:208).....	s. 31
Tuomio 16.6.2021, Davide Groppi v. EUIPO – Viabizzuno (Pöytälamppu) (T-187/20, EU:T:2021:363).....	s. 8 ja 10
Tuomio 20.10.2021, JMS Sports v. EUIPO – Inter-Vion (Spiraalinmuotoiset hiuslenkit) (T-823/19, EU:T:2021:718).....	s. 21

YHTEISÖMALLIT

Määräys 25.10.2021, 4B Company v. EUIPO – Deenz (Riipus (koru)) (T-329/20, EU:T:2021:732).....	s. 44
Tuomio 10.11.2021, Eternit v. EUIPO – Eternit Österreich (Rakennuslevy) (T-193/20, EU:T:2021:782).....	s. 10
Tuomio 10.11.2021, Sanford v. EUIPO – Avery Zweckform (Etiketit) (T-443/20, EU:T:2021:767).....	s. 16 ja 44
Tuomio 27.4.2022, Group Nivelles v. EUIPO – Easy Sanitary Solutions (Suihkun lattiakaivo) (T-327/20, EU:T:2022:263)	s. 17 ja 41